

Azərbaycan Ordusu, Azərbaycan əsgəri bilməlidir ki, ölkəmizin ərazi bütövlüyü nəyin bahasına olursa olsun, bərpa edilməlidir.

Heydər ƏLİYEV

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır

23 sentyabr 2020-ci il № 60 (2478)

Qiyməti 30 qəpik

Azərbaycan Prezidenti İlham ƏLİYEV:

Bizim başqalarının torpağında gözümüz yoxdur, öz torpağımızı da heç kimə verən deyilik

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 19-da Heydər Əliyev adına Bakı dərin özüllər zavodunda "Abşeron" yatağının dəniz əməliyyatlarının təməlqoyma mərasimində iştirak edib. Dövlətimizin başçısı mərasimdən sonra Azərbaycan Televiziyasına, İctimai Televiziyaya və Real Televiziyasına müsahibə verib. AZƏRTAC Prezident İlham Əliyevin müsahibəsindən bəzi məqamları təqdim edir:

- Hələ Sovet İttifaqının son illərində Azərbaycana qarşı böyük ədalətsizliklər edildi. Xüsusilə Azərbaycan xalqının cəlladı Qorbaçov və onun dəstəsi Azərbaycana nifrətlə yaşayırdı. Nəinki azərbaycanlılara, bütün müsəlmanlara, böyük nifrət hissi var idi, mən bunu dəqiq bilirəm. Bunun nəticəsində Heydər Əliyev Siyasi Bürodan uzaqlaşdırıldıktan iki həftə sonra ermənilər Dağlıq Qarabağı Azərbaycandan ayıraraq Ermənistanla birləşdirmək haqqında iddia qaldırdılar. Heydər Əliyev amili imkan vermirdi ki, onlar baş qaldırsın. Ancaq Qorbaçovun yaxın ətrafı demək olar ki, ermənilərdən ibarət idi və bu əsaslı iddiaya qarşı lazımi addımlar atılmadı. Əksinə, o vaxt Qorbaçov hakimiyyəti 100 faiz ermənilərin tərkibində tutdu və Dağlıq Qarabağı Azərbaycandan ayırmaq üçün ilk addımlar məhz o vaxt atıldı. Azərbaycanda bəziləri, yəqin ki, bunu xatırlamır, ya da bilmir, amma bu tarixi bilmək lazımdır. O vaxt sovet rəhbərliyi qərar qəbul etdi ki, Dağlıq Qarabağda xüsusi komitə yaradılsın və o komitəyə Qorbaçovun köməkçisi Volski təyin edildi. Volski qatı ermənipərəst insan idi və orada işlədiyi dövrdə əlindən gələni edirdi ki, Azərbaycanın tarixi irsi Dağlıq Qarabağ ərazisindən silinsin. Azərbaycanlılar o vaxt Dağlıq Qarabağın bəzi yerlərindən

zorla çıxarıldı. Xankəndidə ilk etnik təmizləmə siyasətinin təzahürü üzə çıxdı və demək olar ki, azərbaycanlılar Xankəndidən qovuldular, Volski orada otura-otura. Yəni, beləliklə, Dağlıq Qarabağın Azərbaycandan ayrılması üçün imkan yaradıldı.

Əfsuslar olsun ki, Azərbaycan rəhbərliyi o vaxt buna, sadəcə, tamaşaçı kimi yanaşırdı, öz səsini ucaltmamışdı, öz sö-

zünü deməmişdi. Özünü çox qorxaqcasına aparırdı, mərkezlə münasibətləri korlamaq istəmirdi. O vaxt Azərbaycana rəhbərlik edən insanlar Azərbaycan xalqına xəyanət etmişdilər. Ondan sonra Qanlı Yanvar faciəsi. Cəllad Qorbaçov dinc insanlara meydan oxudu, Azərbaycan xalqının qanı töküldü. Ondan sonra Xocalı soyqırımı. Xocalı soyqırımını vəhşi erməni dəstələri ilə birlikdə törədən Sovet İttifaqının

366-cı alayı olmuşdur. Bəli, o alayda xidmət edənlərin böyük əksəriyyəti ermənilər idi. Ancaq bu, Sovet İttifaqının alayı idi və azərbaycanlılara qarşı etnik təmizləmə işlərində, Xocalı soyqırımında, torpaqlarımızın işğal altına düşməsində onların həlledici rolu olmuşdur. Yoxsa ermənilər təkbəşinə bizim torpaqlarımızı işğal edə bilməzdilər.

Yəni, biz bütün bunları gördük. Azərbaycan İkinci Dünya

müharibəsində Sovet İttifaqının Qələbəsinə əvəzolunmaz töhfə vermişdir - həm burada - arxa cəbhədə, həm də ön cəbhədə. Bu yaxınlarda Rostov vilayətində Sambek yüksəkliklərinin azad edilməsi mərasimi keçirilmişdir. Mən Rostov qubernatoruna çox minnətdaram ki, bu hadisə zamanı azərbaycanlıların qəhrəman əməyi və fədakarlığı orada qeyd edilmişdir. Eyni zamanda, Rusiyanın dövlət televiziyası - "Rossiya-1" kanalı mənə bu məsələ ilə bağlı müsahibə almışdı. Çünki Sambek yüksəkliklərini və Rostov vilayətini faşistlərdən təmizləyən məhz azərbaycanlılar olub - 416-cı Taqanroq diviziyası. O diviziyada xidmət edənlərin sayı təqribən 12 minə yaxın idi. Ancaq onların mütləq əksəriyyəti - 11 mindən çoxu azərbaycanlılar idi. Diviziyanın tərkibi üç dəfə yenidən formalaşdırılırdı, çünki həlak olanlar həddindən artıq çox idi. Rostovu faşistlərdən təmizlədilər, Mozdokda faşistləri Bakı tərəfə keçməyə qoymadılar. Yoxsa ki, Bakını zəbt edəcəkdi. Bunu biz etmişik, qəhrəman Azərbaycan xalqı. Azərbaycan zabiti Məcidov Brandenburq qapısının üstünə Qələbə bayrağını sancmışdır. Amma tarixi kitablarda bu, var? Yoxdur. Kimdən soruşsan, mütləq əksəriyyət bunu bilmir. Nə üçün? Çünki azərbaycanlıların qəhrəmanlığı tarixdən silinirdi.

O vaxt Moskvada oturanlar - Mikoyanlar və ona oxşar anti-Azərbaycan ünsürlər hər vəchlə çalışırdılar ki, azərbaycanlıların qəhrəmanlığını gizlətsinlər. Əfsanəvi partizan Mehdi Hüseynzadəyə Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adı müharibədən neçə il sonra verildi, özü də Azərbaycan tərəfinin təkidilə. Mən Sloveniyada olarkən onun məzarını ziyarət etdim. Orada böyük mərasim keçirdik. Orada onunla birlikdə vuruşan sloveniyalıları gördüm. Onlar göz yaşları töküdü. Mən onlarla söhbət etdim, çünki onların təəssüratları çox maraqlı idi. Deyirdilər ki, belə bir qəhrəman insan dünyaya gəlməmişdi. Yəni, o, gizlədilmişdi, danılırdı şüurlu şəkildə.

(Ardı 2-ci səhifədə)

Azərbaycan Prezidenti İlham ƏLİYEV:

Bizim başqalarının torpağında gözümüz yoxdur, öz torpağımızı da heç kimə verən deyilik

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Ona görə biz bunu Sovet İttifaqı dağılanda gördük. İndi baxın, müstəqillik dövründə, hələ 30 ili tamam olmayıb, amma biz hansı işləri görürük. Bu gün Azərbaycan nefti tam şəkildə Azərbaycan xalqının maraqlarına xidmət edir və nəinki nəhəng neft-qaz layihələri, bütün başqa sahələr də. İndi Azərbaycan bütün reytinglərdə ən qabaqcıl yerlərdədir. Azərbaycanda aparılan infrastruktur siyasəti, infrastruktur layihələrinin icrası nümunə kimi göstərilir. Sovet vaxtında bizim dağ rayonlarımızda qaz xətləri yox idi. Daşkəsən, Gədəbəy, Lerikə ilk qaz xətlərini biz çəkirdik. O vaxt Azərbaycan qazı başqa respublikalara nəql edilirdi, ancaq respublikanın bəzi yerlərində qaz yox idi. İndi qazlaşdırma 96 faizdir. Bu gün biz infrastruktur layihələrinin təhlilinə verilən qiymətə görə dünyada qabaqcıl yerlərdəyik. Davos Forumu avianəqliyyat, dəmir yolu nəqliyyat sahələrində Azərbaycanı 11-12-ci yerlərə layiq görüb. Yol infrastrukturunun keyfiyyətinə görə dünyada 27-ci yerdəyik. Bizim digər sosial infrastruktur layihələrimiz - müstəqillik dövründə 3700 məktəb tikilib və təmir edilib. Amma müstəqilliyə qədər o məktəblər nə gündə idi. 700-dən çox xəstəxana tikilib və ən müasir avadanlıqla təchiz edilib. Biz kosmik dövlətə çevrildik, biz nəhəng neft-qaz layihələri icra edirik. Neftə qitəsadiyyat və sənaye sahəsində yox, baxın, idman sahəsində, Olimpiya Oyunlarında medalların sayına görə 14-cü yerdəyik. Sovet dövründə bunu təsəvvür etmək mümkün idi? Əgər o vaxt kimse desəydi ki, bunların biri mümkündür, bəlkə də ona güldürdülər. Budur, müstəqilliyin üstünlüyü. Biz azad, müstəqil ölkədə yaşayırıq, öz taleyimizin sahibiyik. Bizim təbii resurslarımız xalqımızın maraqlarına xidmət edir.

Biz neft gəlirlərini çox səmərəli yollarla yerləşdirmişik, onları qoruyuruq və ordumuzu gücləndiririk. Ona görə müstəqilliyin üstünlükləri göz qabağındadır. Əgər kimse hansısa nostalgiyaya görə keçmiş dövrləri mehəbbətlə xatırlayırsa, biz o adamlara tutarlı cavablar verməliyik. Müstəqilliyə qarşı çıxan və onu aşığılamaya çalışan hər bir fərd dövlətimizə xəyanət edir. Müstəqillik bizim əsas dəyərimizdir və biz nə qədər güclü olsaq, nə qədər qüdrətli olsaq, müstəqilliyimiz o qədər də möhkəm olacaqdır.

- Cənab Prezident, ölkəmizdə neft hasilatı ciddi ekoloji problemlər meydana gətirmişdir. Hazırda isə Sizin göstərişinizlə ekoloji vəziyyətin yaxşılaşdırılması və ətraf mühitin qorunması istiqamətində genişmiqyaslı işlər həyata keçirilir. Bununla bağlı nə deyə bilərsiniz?

- Bəli, tamamilə haqlısınız. Bu, doğrudan da, ciddi məsələdir. Çünki o vaxt Bakı, Abşeron yarımadası, Sumqayıt şəhəri ekoloji fəlakət zonaları kimi təq-

dim edilirdi və faktiki olaraq ekoloji fəlakət mövcud idi. İndi bir çox hadisələr yaddan çıxır. Ancaq bizim neftlə ən çox çirkənlənmiş ərazimiz Bibiheybət buxtası idi. İndi Bibiheybət buxtası gözəl parklar, istirahət zonalarına çevrilib. Bibiheybət qəsəbəsi indi faktiki olaraq yenidən qurulub. Yəni, Bibiheybət buxtası ekoloji fəlakət zonası idi və o görüntülər, yaqın ki, bir çoxlarının xatirindədir. Digər ekoloji fəlakət zonası Balaxanı və onun neft mədənləri idi. İndi baxın, Balaxanı gözəl bir qəsəbəyə çevrilib və orada işlər artıq tamamlanmaq üzrədir. Mən özüm gedib baş çəkəcəyəm və baxıb görəcəyəm ki, mənim göstərişlərim necə yerinə yetirilir. Təkcə Balaxanı yox, bütün qəsəbələr. Mən demişəm, Bakının bütün qəsəbələri abadlaşdırılmalıdır, orada insanlar üçün daha yaxşı şərait yaradılmalıdır, insanları rahat edən bütün problemlər həll olunmalıdır və bu qəsəbələr estetik cəhətdən müasir səviyyəyə uyğun olmalıdır. Qəsəbələrdə bütün tarixi abidələr qoruma məqsədində və biz bu qəsəbələrə yeni həyat verəcəyik. Balaxanı zibilxanasını yadımıza salaq. Oradan çıxan tüstülər bütün şəhəri bürüyürdü və zəhər idi. Mən bu məsələ ilə məşğul olmağa başlayanda bəziləri deyirdilər ki, bunu söndürmək mümkün deyil. Çünki o, altdan yanır və orada qazlar əmələ gəlir, çox təhlükəli yerdir, yaxın düşmək olmaz. Bəziləri deyirdi ki, gəlin bunun üstündə sarkofaq tikək. Yəni, belə cəfəng təkliflər var idi. Amma biz bunun da yolunu tapdıq. Tamamilə təmizləndi. İndi orada gözəl park salınıb və zibil-yandırma zavodu fəaliyyətə başlayıb. Onun yanında növbəti ekoloji fəlakət zonası - Böyükşor gölü də, onun bir hissəsi təmizləndi. O da ekoloji fəlakət idi, çünki açıq neft rezervuarı idi, eyni zamanda, bütün kanalizasiya suları da oraya axıdılırdı. Amma indi orada bulvar salınıb və o gölə quşlar qonur.

Digər layihələr. İndi Qara şəhəri yadımıza salaq. Artıq o anlayış yoxdur, onun yerində Ağ şəhər var. Ağ şəhər şəhərsalma layihəsinin bir icra edəndə orada təqribən ən azı iki metr torpaq layı çıxarıldı. O da bütün neft çöküntüləri idi, qudrun idi, zəhər idi. Onun yanında "Azərneftyağ" neft emalı zavodu yerləşir. Artıq onun da fəaliyyəti başa çatmaq üzrədir. Çünki iki ildən sonra Heydər Əliyev neft-ayırma zavodunda yenidənqurma başa çatacaq, "Avro-5" benzini istehsal olunacaq. Beləliklə, havanı ən çox çirkəndirən nəqliyyat vasitələri də təmiz benzənlə təmin ediləcək və "Azərneftyağ" neft emalı zavodu söküləcək. Bütün o rezervuarlar, qurğular söküləcək, ora böyük park olacaq. Həmçinin yod-brom zavodu. Bəziləri bilmir, o da aeroport yolunda yerləşirdi, o da bir zəhər idi. Biz oranı da utilizasiya etdik, oradakı çöküntüləri poliqona daşdıq. Yaxud da ki, Sumqayıt şəhərinin ekoloji vəziyyətinə baxın. Əvvəllər Sumqayıtın yanından

keçəndə hər kəs pəncərəni bağlayırdı ki, o üfunət iyi, o zəhər girməsin maşına. Amma bu gün Sumqayıt elə bil ki, kurort şəhəridir. Sənaye potensialı möhkəmləndirilməklə orada müasir təmizləyici qurğular quraşdırıldı, sənaye parkları yaradıldı. Sumqayıt Sovet İttifaqında bəlkə də ən çirkənlənmiş şəhər sayılırdı, bu gün ən təmiz şəhərlərdən biridir. Bütün bunları biz etmişik. Çünki bu, bizim xalqımızın həyatıdır, uşaqlarımızın, gələcək nəslin sağlamlığıdır. Amma çar Rusiyası dövründə, sovet dövründə buna fikir verilmirdi? Xeyr. Ancaq plan, ancaq hasilat, ancaq istismar, neft ver, qaz ver. Bəs insanların həyatı, onların yaşayışı, onların sağlamlığı? Ona görə bizim üçün bu, ön plandadır.

Mən Prezident seçildəndən sonra demişdim, ilk bəyanatlarımdan biri idi ki, "qara qızıl"ı insan kapitalına çevirməliyik, insanlara xidmət etməliyik. Biz bu sahədə, ilk növbədə, insan amilini nəzərə almalıyıq. Çünki neft bizim üçün məqsəd deyil, daha yaxşı həyat yaratmaq, daha yaxşı ölkə qurmaq, daha yaxşı şərait yaratmaq üçün vasitədir və bunu edirik.

Ekoloji layihələr hələ ki, bitməyib, hələ görüləsi işlər çoxdur. Hazırda Abşeron yarımadasında neft gölməçələrinin təmizlənməsi işi gedir. Mən tapşırıq vermişəm ki, bütün neft mədənlərində təmizləmə işləri aparılsın, orada ağaclar əkiləsin, - necə ki, burada, Bibiheybədə. Biz ekoloji fəlakət zonalarını ekoloji cənnət zonalarına çevirməliyik, bunu edirik və edəcəyik.

- Cənab Prezident, neft-qaz sektorunda ölkəmizdə həyata keçirilən layihələrin icra vəziyyəti hansı səviyyədedir?

- Layihələrin icrası uğurla gedir. Bizim əsas gəlir mənbəyimiz "Azəri", "Çıraq", "Günəşli" yataqlarıdır. Orada işlər plan üzrə gedir. İndi orada "Mərkəzi-Şərqi Azəri" adlanan yeni layihə icra edilir. Bu layihənin dəyəri təqribən 7 milyard dollara yaxındır. Bu layihənin icrası nəticəsində yeni mənbələrdən hasilat artacaq və təbii ki, enmənin kompensasiyasını təmin edəcəkdir.

"Azəri", "Çıraq", "Günəşli" yataqlarında hazırda 120-dən çox quyru fəaliyyətdədir və eyni zamanda, bu yataqların çox zəngin qaz ehtiyatları vardır. Ona şərti olaraq "dərin qaz" deyilir və indi "dərin qaz"ın işlənməsi ilə əlaqədar Dövlət Neft Şirkəti öz tərəfdaşları ilə müvafiq işlər aparır. "Şahdəniz-2" layihəsi icradadır. Artıq TANAP xətti ilə Türkiyəyə ötürülən qazın həcmi ildən-ilə artır. Əgər bir il bundan əvvəl Türkiyə bazarında Azərbaycan qazı 4-cü, 5-ci yerdə idisə, hazırda birinci yerdəyik və bu, həm bizim üçün, həm də Türkiyə üçün çox önəmlidir. Çünki qaz hər bir ölkənin enerji təhlükəsizliyini təmin edir. Bu gün Türkiyəyə qaz qardaş ölkədən gəlir və bu qazın həcmi artırılması istiqamətində əlavə addımlar atılacaq. "Abşeron" yatağında ikinci fazadan çıxarılaq qaz da TANAP xətti

ilə Türkiyəyə ötürüləcək və digər bazarlara ötürülə bilər. Eyni zamanda, "Qarabağ" yatağının işlənilməsi ilə əlaqədar işlər plan üzrə gedir. Hazırda burada gördüyümüz dayaq bloku dənizə göndəriləcək və ümid edirəm ki, bir-iki ildən sonra "Qarabağ" yatağından ilk neft hasil olunacaq. Bu yatağın özəlliyi odur ki, orada neft ehtiyatları daha çoxdur və bizim hasilatımızın sabit saxlanması üçün bunun böyük əhəmiyyəti var. Digər çox perspektivli layihə "Dayazulu Abşeron" adlanır və bu layihənin də perspektivi çox böyükdür. Bir neçə aydan sonra o yataqlarda ilk qazma işləri aparılacaq. Ümid edirəm ki, biz orada da böyük neft ehtiyatı aşkar edəcəyik. SOCAR-ın təkbaşına iştirak etdiyi "Ümid"- "Babək" layihələrində də işlər plan üzrə gedir. Onlar da çox perspektivli layihələrdir və bizim planımızda bu layihələrin investisiya tutumunu, hasilatını artırmaqdır. Çünki yenə də deyirəm, həm daxili tələbat üçün bizə daim enerji resursları lazımdır və ixrac potensialımız da təmin ediləcək. Digər layihələr də var, hansılar ki, böyük ümidlər verir. Amma bütövlükdə deyə bilərəm ki, baxmayaraq "Əsrin kontraktı" 1994-cü ildə imzalanıb və o vaxtdan bu günə qədər bir çox kontraktlar imzalanıb və artıq 26 il keçib, Azərbaycanın neft potensialına dünyada maraqlı azalmır, əksinə artır.

- Cənab Prezident, mənim sualım Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlıdır. Danışıqların hazırkı vəziyyətini necə qiymətləndirirsiniz?

- Mən danışıqların hazırkı vəziyyətini məni qiymətləndirirəm. Hesab edirəm ki, Azərbaycan xalqı mənimlə tam razıdır. Bilirsiniz, mən hər zaman, bütün dövrlərdə Azərbaycan xalqına həqiqəti demişəm və hesab edirəm ki, bu, yeganə düzgün siyasətdir. Xalq bilməlidir nələr baş verir, hansı yerdəyik, nədir bizim siyasətimiz. Mən çıxışlarımda və media nümayəndələri ilə görüşlərimdə aktual məsələlərə aydınlıq gətirirəm və hesab edirəm ki, bu, çox vacibdir. Çünki vətəndaşlar bilməlidirlər və düzgün təhlil aparmaq üçün onlar düzgün məlumat əldə etməlidirlər. Danışıqlar faktiki olaraq getmir. Mən demişəm ki, biz imitasiya naminə danışıqlarda iştirak etməyəcəyik. O demək deyil ki, biz danışıqlardan imtina edirik, ancaq o deməkdir ki, biz Ermənistanın özünə görə bic siyasətinə qoşulmaq istəmirik. Bu görüntü naminə aparılan danışıqlarda iştirakımız o görüntünün mahiyyətinə uyğun olacaqdır. Faktiki olaraq Ermənistan rəhbəri danışıqlar prosesini pozub, pozur yox, pozub. Çünki onların cəfəng bəyanatları, təxribat xarakterli addımları danışıqları mənasız edir. Əfsuslar olsun ki, Ermənistanın indiki rəhbərliyi bu məsuliyyəti dərk etmir. Onlar bu addımların nəyə gətirib çıxara biləcəyini də düzgün təhlil edə bilmirlər. Halbuki Ermənistanda rəşional düşüncəli insanlar, si-

yasətçilər var. O siyasətçilər özəri artıq bu məsələni qaldırırlar və Ermənistan ictimaiyyətinə öz fikirlərini çatdırırlar ki, Ermənistanın bugünkü rəhbərliyi Ermənistanı uçuruma aparır. Siz bilirsiniz ki, iki il bundan əvvəl Ermənistanda dövlət çevrilişi baş verəndə Azərbaycan buna neytral qaldı. Yeni, biz vəziyyətdən istifadə edib nəyisə əldə etmək fikrində olmadıq. Biz hesab edirdik ki, bu, labüd idi. Çünki Ermənistanın bundan əvvəlki hakimiyyəti erməni xalqında ancaq nifrət hissləri doğurdu və faktiki olaraq bu hərbi-kriminal rejim Ermənistanı tamamilə bərbad vəziyyətə salmışdı. Xüsusilə nəzərə alsaq ki, yeni hakimiyyət hakimiyyətə gələndən sonra çox ümidverici bəyanatlar verməyə başlamışdır ki, bu məsələni həll etmək istəyirlər, əvvəlki hakimiyyəti tənqid edirdi, bizə qeyri-rəsmi kanallarla müsbət siqnallar göndərirdi, vaxt istəyirdi. Biz də ümidlərlə yaşayırdıq ki, bəli, yeni hakimiyyət bütün başqa sahələrdə də, bu sahədə də yenilik gətirəcək və o əvvəlki yanlış siyasətə düzəliş edəcək. Xüsusilə mənim Ermənistanın baş naziri ilə Düşənbədəki məlum görüşlərimdən sonra bu fikir daha da möhkəmləndi. O vaxt məndən xahiş olundu ki, onlara vaxt verilsin, Ermənistanda daxili vəziyyət ağırdır, çətin, keçmiş hakimiyyətin nümayəndələri revanş almaq istəyirlər və bu da danışıqlar prosesinə çox mənfi təsir göstərəcək. Onlar danışıqlara meyillidir, məsələni həll etmək istəyirlər və xahiş edilirdi ki, atəşkəs rejimi möhkəmlənsin. Mənim isə sözüüm o idi ki, biz ciddi danışıqlar aparmalıyıq və o təqdirdə, əlbəttə, atəşkəs rejimi daha da möhkəm olacaqdır. O görüşdən sonra hər iki tərəf razılıq əsasında ayrı-ayrı açıqlamalar verdi. Açıqlamaların əsas mahiyyəti ondan ibarət idi ki, biz görüşdük, yeni, qeyri-formal, qeyri-rəsmi görüş keçirdik, razılaşdıq ki, danışıqlar prosesi sürətləndirilsin və atəşkəs rejimi möhkəmləndirilsin. Çünki bu iki mövqə daim vəhdət təşkil etməlidir. Əks təqdirdə, bu, status-kvonun möhkəmləndirilməsi demək olacaqdır, buna isə biz heç vaxt razı ola bilmərik. Müəyyən müddət ərzində Minsk qrupunun həmsədrləri də ümidlərlə yaşayırdılar və gəlib gedəndə, görüşlər əsnasında ümidlərlə dolu fərziyyələr irəli sürürdülər. Ancaq keçən il Ermənistan baş nazirinin səsləndirdiyi cəfəng fikirlər danışıqlar prosesinə ciddi zərbə vurdu. "Qarabağ Ermənistandır" deməklə neinki o yalanı bütün dünyaya yaydı və bu da davam edir, eyni zamanda, danışıqlar prosesini mənasız edir. Əgər o hesab edir ki, Qarabağ Ermənistandır, onda nə barədə danışıqlar olar? Əgər o, belə hesab edir ki, Qarabağ Ermənistandır, - halbuki bütün dünya bu cəfəng fikri rədd edib, - onda hansı sülh müqaviləsindən söhbət gedə bilər. Yeni, bu, siyasi təxribat idi.

(Ardı 3-cü səhifədə)

Azərbaycan Prezidenti İlham ƏLİYEV:

Bizim başqalarının torpağında gözümüz yoxdur, öz torpağımızı da heç kimə verən deyilik

(Əvvəli 2-ci səhifədə)

İkinci siyasi təxribat o idi ki, Azərbaycan Ermənistanla yox, Dağlıq Qarabağla danışıqlar aparmalıdır. Bu da formatı dəyişdirmək deməkdir və buna əlbəttə ki, biz heç vaxt razı ola bilmərik. Çünki bu oyuncaq kriminal xunta rejimi ilə heç bir təmaslarımız ola bilməz. Eyni zamanda, Minsk qrupunun həmsədrəri də buna, əlbəttə ki, heç vaxt razı ola bilməzdilər. Düzdür, onlar diplomatlardır və çalışırlar ki, diplomatik leksikonu dilə gətirsinlər, ancaq hesab edirəm, Ermənistan tərəfinə artıq deyildi ki, bu kimi açıqlamalar ziyanlıdır və onların özləri üçün də problemlər yaradır. Faktiki olaraq bu açıqlamalar onu deməyə əsas verir ki, Ermənistan danışıqlardan çıxıb, biz yox, Ermənistan. Belə olan halda, biz duraq deyək ki, gəlin danışıqlara başlayaq, yaxud da davam edək, bu, sadəcə, məsuliyyətsizlik olar. Özümüz-özümüzü aldatmamalıyıq, xalqımızı aldatmamalıyıq. Danışıqlar getmir və bu, pandemiya görə baş vermir. Əlbəttə, pandemiya müdaxilə edib, amma pandemiyaşın da danışıqlar getmir. Siyasi cəhətdən bu qüsurlu və ziyanlı bəyanatlar danışıqlar üçün yer qoymur. İndi baxın, onların digər addımlarına. Ermənistan tərəfindən qanunsuz məskunlaşdırma aparılır. Bu, bütün beynəlxalq konvensiyalara ziddir. Onların ağı çatmır, təcrübəsi, bilikləri yoxdur - onlar bunu nümayişkaranə göstərirlər. Bu, Cenevrə Konvensiyasına tamamilə ziddir, bu, cinayətdir. İşğal edilmiş torpaqlara haradansa insan gətirib qanunsuz məskunlaşdırmaq cinayətdir. Bunu Paşinyan rejimi şüurlu şəkildə edir. Bu, təxribatdır, bizi təxribata çəkir. İnternetdə göstərilir ki, Livandan hansısa erməni ailəsi gəlibdir, orada hansısa iş görür. Ondan başqa, bizim qədim tarixi şəhərimiz Şuşada o qondarma rejimin qondarma, dirnaqarası rəhbərinin guya andıçmə mərasimini keçirirlər. Bu, növbəti təxribatdır. Bu, bizə qarşı açıq təhqirdir. Onlar hesab edirlər ki, biz buna dözəcəyik? Bunu, bu təxribatı kim edir? Onlar edir. Biz heç bir təxribat etmirik. Biz öz mövqeyimizdə dayanmışıq. Ermənistanın baş naziri bizə 7 şərt qoyur. Birincisi, sən kim-sən ki, bizimlə şərt dilində danışırsan. Əgər biz onunla şərt dili ilə danışmaq istəsək, onun siyasi ömrü çox çəkməyəcək. Mən demişəm ki, biz bu cəfəng şərtləri rədd edirik. Amma bizim bir şərtimiz var, onlar bizim torpaqlarımızdan qeyd-şərtsiz və tam çıxmalıdırlar, necə ki, bu, BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrində öz əksini tapır. Orada hansısa komediya tipli təlimlər keçirirlər. Yəni, hər bir addım bizə qarşı açıq təxribatdır. İyul təxribatı. O da artıq silahlı təxribatdır və heç kimə sirr deyil ki, bunu Ermənistan başlayıb. Artıq Minsk qrupunun həmsədr ölkələrinin birinin yüksək vəzifəli rəsmisi bunu açıq bildirib. Mən o vaxt da demişəm, bu gün də deyirəm, bizim Ermənistan ərazisində heç bir hərbi hədəfimiz yoxdur və əgər istəsəydik, biz Ermənistan ərazisinə keçə bilərdik, bizim tam hərbi imkanlarımız var idi. Amma biz bunu etmədik. Çünki bizim hərbi siyasət konsepsiyamızda bu, yoxdur, əgər bizə qarşı ciddi təxribat törədilməsə. Əgər törədilsə, onda bizim üçün heç bir məhdudiyyət olmayacaqdı, bunu hər kəs bilsin, heç bir məhdudiyyət. Əgər onlar beynəlxalq hüququ yerə vururlarsa, biz niyə beynəlxalq hüququ gözləməliyik, biz də yerə vuracağıq, amma axırı pis olacaq onlar üçün. İyul təxribatından sonra avqust təxribatı. Mülki vətəndaşlara qarşı terror aktları, hərbiçilərimizə qarşı hərbi təxribat törətmək üçün diversiya qrupu göndərildi və o diversiya qrupunun başçısı tutuldu. O, ifadələr verir, etiraf edir, adlar çəkir, kim göndərilib, necə göndərilib. Yəni, bu, çoban deyil, bu, yolunu azmış hansısa uşaq deyil. Yoxsa onlar bütün casuslarını çoban və dəli adlandırdılar. Bizdə onlardan artıq 5-6-sı var. Hamısı da dəli, hamısı da çoban? Belə çıxır ki, yəni, Ermənistan çobanlar və dəlilər əksəriyyəti təşkil edir? Buna da çoban demək istəyirdilər, amma daha deyə bilmirlər. Bu təxribatı kim edir? Bizmi diversiya qrupu göndərmişik? Yox, onlar göndəriliblər. Bizmi iyul hadisələrini törətmişik? Yox, onlar. Bizmi onların vətəndaşlarını öldürmüşük? Yox, onlar. Ermənistan tərəfindən mülki şəxslər arasında bir dənə də qurban yox idi. Amma bizim 76 yaşlı ağsaqqal həlak oldu, nə qədər ev dağıldı. Ona görə bu təxribatlar faktiki olaraq o siyasətin məntiqi nəticəsidir. Məqsəd danışıqları pozmaq, ondan sonra bizi ittiham etmək və status-kvonu dəyişməz saxlamaqdır. Budur, onların məqsədi. Ona görə hesab edirlər ki, bunu edə biləcəklər, hesab edirəm ki, səhv edirlər. Nə qədər bunu tez anlasalar, onlar üçün bir o qədər yaxşı olacaqdır.

- Cənab Prezident, Ermənistan iyul ayında dövlət sərhədində hərbi təxribat törətdi və Azərbaycan Ordusu tərəfindən layiqli cavabını aldı. İşğalçının təxribatları bu gün də davam etməkdədir. Sizcə Ermənistanın bütün bunları törətməkdə məqsədi nədir?

- Hesab edirəm ki, bu təxribatın məqsədlərindən biri haqqında mən öz fikirlərimi ətraflı söylədim. Digər məqsəd ondan ibarət idi ki, Paşinyan çevriliş nəticəsində hakimiyyətə gələndən bir ay sonra uğurlu Günnüt əməliyyatı keçirildi. Günnüt əməliyyatı onların növbəti məğlubiyəti idi. Düzdür o vaxt, sözün düzü, əməliyyat artıq keçirildəndən sonra mən göstəriş verdim ki, bu əməliyyat haqqında geniş məlumat verməyin. Çünki biz er-

məni rəhbərliyindən fərqli olaraq piar üçün yox, mahiyyət üçün işləyirik. Bizə mahiyyət lazımdır. Biz o əməliyyatı keçirdik. Naxçıvan Əlahiddə Ümumqoşun Ordusu çox böyük məharətlə, peşəkarlıqla bir itki vermədən önəmli strateji yüksəklikləri aldı, mövqələrini möhkəmləndirdik. Ermənilər ayılıb gördülər ki, biz artıq oradayıq. Cürət etmədilər, qorxdular ki, bizi oradan çıxarmağa cəhd etsinlər. Artıq Ermənistanın Dağlıq Qarabağ gedən yol da bizim gözümüzün qabağındadır. Onlar bunu unutmasınlar. Biz görürük, hansı maşınlar keçir, necə keçir. Onlar bunu gizlədirdilər. Çünki Paşinyan təzə gəlmişdi və gələn kimi belə acı məğlubiyət, alçalıcı məğlubiyət. Onlar da gizlədirdilər. Mən də hesab edirdim ki, gizlədirlər, biz də gizlədək. Birincisi, nəyə lazımdır? Bizi istədiyimizə nail olmuşuq. İkincisi, yenə də deyirəm biz istəmədik ki, bu yolla əvvəlki hakimiyyətin əlinə bir arqument verək. Çünki o vaxt Ermənistan vəziyyət lap ağır idi, indi də sabit deyil. Əgər o vaxt bu, dərhal bilinseydi, ola bilər ki, hansısa daxili revanş hissələri üzə çıxa bilərdi. Amma sonra ondan əvvəlki hakimiyyətin jurnalistləri gəldilər gördülər ki, onların kəndinin başında Azərbaycan əsgərləri oturublar və onlara baxırlar. Yavaş-yavaş başladılar bu mövzunu istismar etməyə. Sonra artıq bu, üzə çıxanda mən də dedim ki, indi açıqlama verin nə etmişik, qoy, hamı bilsin. Oraya çəkiliş qrupu da getdi, çəkilişlər etdi. Siz də orada olmusunuz, görmüşünüz.

Yəni, ikinci məqsəd Paşinyan üçün hər hansı bir qələbənin qazanılması idi. İyul hadisələrini onlar məhz belə planlaşdırmışdılar. Çünki onlar bilirdilər ki, bizim dövlət sərhədinin böyük hissəsində sərhəd qoşunları yerləşib. Bu da bizim niyyətimizi göstərir. Onu göstərir ki, bizim artıq o sərhəddə ordu yox, sərhədin böyük hissəsində sərhədçilər yerləşir. Hesab edirlər ki, onlar rahatlıqla oradan keçib hansısa torpağı zəbt edə bilərlər. Ondan sonra belə raportlar verə bilərlər ki, onlar Azərbaycan torpağını işğal ediblər. Necə ki, onların müdafiə naziri demişdi ki, yeni ərazilər uğrunda yeni müharibə olacaq. O da təxribatın bir təzahürüdür. Amma o da alınmadı. Bir santimetr belə gərə bilmədilər. Biz onlara sarsıdıcı zərbələr endirdik. O zərbələrin bəziləri internetdə göstərildi. Dəqiq atəşlə onların dayaq məntəqələri məhv edildi. Bir daha demək istəyirəm ki, artıq Ermənistan ərazisinə keçmək üçün bizə heç bir hərbi maneə yoxdur. Mənə gün ərzində dəfələrlə məlumat verilir. Mənim bir sözümlə Azərbaycan Ordusu keçib utaracaqdı Ermənistanın ərazisində. Amma getmədik. Biz məsuliyyətli ölkəyik. Bu, birincisi. İkincisi, bizim hələ ki, Ermənistan ərazisində hər hansı

bir məqsədimiz yoxdur. Ancaq əgər bu təxribatlar davam etsə, əlbəttə ki, biz öz siyasətimizə yenidən baxacağıq.

Bu da alınmadı. İndi də onlar o məğlubiyəti qələbə kimi qələmə vermək istəyirlər. Amma sual olunur, əgər bu, qələbədirsə, haradadır bu qələbə? Nədir onda bu qələbə? Bu, birincisi. İkincisi, əgər bu qələbədirsə, onda siz niyə Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatına (KTMT) müraciət edirsiniz? Niyə hay-küy qaldırırsınız? Niyə Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatını cəlb etmək istəyirsiniz? Hesab edirəm ki, onların təxribatının səbəblərindən biri məhz zondaj aparmaq idi ki, Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatında onların müttəfiqlərinin reaksiyası nə olacaq? Çünki onlar yeni böyük müharibəyə hazırlaşırlar. Bizdə operativ kəşfiyyat məlumatı var. Biz bilirik ətrafımızda nələr baş verir. Bilirik və bilməliyik. Bizim xüsusi xidmət orqanları çox səmərəli işləyirlər. Bu qədər dəyəri biləm. Bundan artıq deyə bilmərəm. Ona görə Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatını, öz müttəfiqlərini bu işlərə cəlb etmək üçün zondaj aparılır. O da alınmadı. Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatı heç bir bəyanat da vermədi, bir şərh verdi. Ondan sonra gördülər ki, onların söyləri puça çıxdı və çəkildilər kənara. İndi yenə də əfsanələr uydururlar ki, onlar böyük qələbə qazanıblar. Amma realıq bundan ibarətdir.

Bu, bir daha onu göstərir ki, Ermənistan təcavüzkar dövlətdir. Onların Azərbaycana, azərbaycanlılara qarşı olan nifrəti bax, bu çirkin siyasətdə də özünü göstərir. Bir daha demək istəyirəm ki, əgər öz çirkin planlarından əl çəkməsələr, onlar üçün nəticələr çox ağır olacaq. Onlar yeni müharibəyə hazırlaşırlar. Onların təmas xəttinə yaxın qüvvələrinin cəmləşməsi baş verir. Biz hər şeyi görürük, hər şeyi izləyirik. Onların bütün hərəkətlərini izləyirik. Əlbəttə ki, özümüzü müdafiə edəcəyik. Necə ki, Tovuzda özümüzü müdafiə etdik, bütün başqa istiqamətlərdə özümüzü müdafiə edəcəyik. Onlar üçün Tovuz hadisələri növbəti dərs oldu. Əgər yeni dərs almaq istəyirlərsə, biz buna hazırıq.

- Cənab Prezident, iyul ayında törədilən bu təxribat zamanı və ondan sonrakı dövrdə yerli və xarici mətbuatda Rusiya və Serbiyadan Ermənistan silah göndərilməsi barədə məlumatlar yayıldı. Bu məsələ ilə bağlı bir daha Sizin münasibətinizi öyrənmək istərdik.

- Birincisi, bir daha demək istəyirəm ki, Ermənistan bizim üçün daim təhlükə mənbəyidir. Ona görə Ermənistanla əlaqədar olan bütün hadisələri biz izləməliyik və bilməliyik. Sual yarana bilər, biz haradan bilmişik ki, Serbiyadan və Rusi-

yadan onlara silahlar göndərildi. Xüsusilə Serbiyadan göndərildi. Bunu biz, əlbəttə ki, etibarlı mənbələrdən öyrənmişik. O ölkələrə bu məsələ ilə bağlı diplomatik kanallarla siqnallar göndərildi. Eyni zamanda, hər iki ölkənin prezidentləri ilə də mənim telefon söhbətim oldu və mən narahatlığımı ifadə etdim. Onu bildirdim ki, Azərbaycan cəmiyyətində bu, bir çox suallar doğurur. Xüsusilə bu yüklərin daşınmasının intensiv xarakter alması, eyni zamanda, toqquşmaların dayandırılmasından dərhal sonra baş verməsi və iyul ayından sentyabr ayına qədər davam etməsi. Artıq bu da faktıdır. Ona görə məsuliyyətli ölkə kimi mən hesab etdim ki, bu məsələni mütləq aydınlaşdırmalıyam. Mən, ümumiyyətlə, hesab edirəm ki, əgər hansısa problem, sual, narahatlıq varsa, niyə biz bunu gizlətməliyik. Biz bunu dilə gətirməliyik və bunu da etdik. Telefon danışıqları ilə əlaqədar Prezidentin Mətbuat Xidməti müvafiq açıqlamalar dərc etdi. Hesab edirəm ki, oradakı məlumat kifayətdir.

Əlbəttə ki, bu, bizi çox narahat edir. Çünki Ermənistan Azərbaycana qarşı hərbi təcavüz edib. Ermənistan terrorizmə sponsorluq edən ölkədir. Silahların göndərilməsinin intensiv xarakter alması, əlbəttə ki, bizi ciddi narahat edir. Çünki bu silahlar bizə qarşı istifadə olunur. Bu silahlarla bizim uşaqlarımız, insanlarımız vurulur, həlak olur. Ona görə bu məsələ, hər bir başqa məsələ kimi, diqqət mərkəzindədir. Biz bundan sonra da vəziyyətə nəzarət edəcəyik.

Söz düşmüşkən onu da bildirməliyəm ki, mən bu hadisələrdə Gürcüstan hökumətinin fəaliyyətini yüksək qiymətləndirmək istəyirəm. Bilirsiniz ki, Gürcüstan öz ərazisindən Ermənistanla silahların daşınmasına imkan vermədi. Məhz buna görə Xəzər yarı ölkələrin əraziləri və hava sahələri vasitəsilə yük təyyarələri Ermənistanla silahları daşıyır. Gürcüstan özünü çox etibarlı tərəfdaş kimi apardı. Ona görə mən Gürcüstan hökumətinə təşəkkürümü bildirirəm. Deyə bilərlər ki, Gürcüstan hökumətinin simasında biz etibarlı tərəfdaş və dost görürük. Hökumətlər arasında əlaqələr gündən-günə möhkəmlənir. Bir çox önəmli layihələr icra edilir. Bu yaxınlarda bizim Xarici İşlər nazirimiz Gürcüstana rəsmi səfər edəcək. Bu, onun Xarici İşlər naziri kimi Gürcüstana ilk səfəri olacaq. İndi səfərin proqramı hazırlanır. Bir çox məsələlər var. Bizi həm tarixi əlaqələr bağlayır, həm ortaqlar maraqlar. Bu gün Gürcüstan və Azərbaycan arasındakı əlaqələr və inkişaf edən əməkdaşlıq hər iki ölkənin maraqlarına xidmət edir. Mən bir daha demək istəyirəm ki, Gürcüstan hökuməti və Azərbaycan hökuməti bir-birilə sıx təmasdadır və bu, davam edəcəkdir.

(Ardı 4-cü səhifədə)

Azərbaycan Prezidenti İlham ƏLİYEV:

Bizim başqalarının torpağında gözümüz yoxdur, öz torpağımızı da heç kimə verən deyilik

(Əvvəli 3-cü səhifədə)

Ancaq o da həqiqətdir ki, Ermənistan və Gürcüstanda yaşayan ermənilər, eyni zamanda, gürcü fəsilələri altında gizlənməyən etnik ermənilər hər vaxtla çalışırlar ki, Gürcüstan-Azərbaycan əlaqələrinə zərbə vursunlar. Gürcüstanda keçən il baş vermiş bəzi təxribat xarakterli hadisələrin mənbəyi də dünya erməniliyidir. Onların əsas məqsədi Gürcüstan-Azərbaycan əlaqələrini pozmaqdır. Amma buna nail olmayacaqlar. Çünki yenə də deyirəm, biz etibarlı tərəfdaş və bütün məsələləri açıq şəkildə müzakirə edirik. Azərbaycan hər zaman Gürcüstanın yanında olub. Mən indi bu tarixi faktları sadalamaq istəmirəm. Ancaq Azərbaycan hər zaman Gürcüstanda inkişafın, rifahın, sabitliyin tərəfdarı olubdur. Amma baxın, Ermənistan özünü necə aparır? Gürcüstanda yaşayan bəzi yerli ermənilər Ermənistan rəhbərliyinin təhriki ilə orada qızıqırdırcı fəaliyyətlə məşğuldurlar. Onlar separatizm meyil göstərirlər. Orada altından-aldan təxribat xarakterli işlər görürlər, ideoloji iş aparırlar. Amma Ermənistan Gürcüstana qarşı səmimi münasibət göstərir? Xeyr, göstərmir. Onlar gürcü kilsələrinə əsassız iddialar edirlər. Ermənilərin yaşadığı bölgədə tarixi abidələri erməniləşdirirlər. Orada Gürcüstanın dövlət rəmzlərinə lazımı hörmət göstərmirlər. Eyni zamanda, Ermənistan BMT və digər beynəlxalq təşkilatlarda həmişə Gürcüstanın əleyhinə səs verib. Ərazi bütövlüyü məsələlərində həmişə Gürcüstanın əleyhinə olub. Necə ola bilər? Sən bu ölkənin ərazi bütövlüyünü tanımırsan. Eyni zamanda, əminəm, gürcü xalqı unutmayıb ki, Abxaziyada gedən müharibədə erməni Bəqramyan batalyonu hansı vəhşilikləri törətmişdir, kimin tərəfindən vuruşub və bu gün kimin tərəfindədir? Abxaziyada yaşayan və hakimiyyətin artıq böyük hissəsini zəbt etmiş ermənilər. Azərbaycan isə bütün dövrlərdə Gürcüstanın yanında olub. Bütün beynəlxalq təşkilatlarda Gürcüstanın ərazi bütövlüyü ilə əlaqədar birmənalı mövqeyi göstərib və göstərəcəkdir. Fərq bundadır. Əlbəttə, bu gün Gürcüstan xalqı hesab edə bilməyən ki, yaxşı bilir kim onun dostudur, kim onun düşmənidir.

- Bildiyimiz kimi, Ermənistan bir sıra müsəlman ölkələri ilə sıx temas qurmaq istiqamətində addımlar atır və bu, haqlı olaraq Azərbaycan ictimaiyyətində kəskin reaksiya doğurur. Hətta bu yaxınlarda Misir rəhbərliyi bu ölkədə səfərdə olan Ermənistanın xarici işlər nazirini də qəbul etdi. Bütün bunlar müsəlman həmrəyliyinə nə dərəcədə mənfi təsir göstərir?

- Çox mənfi təsir edir. Azərbaycan ictimaiyyəti haqlı olaraq öz narahatlığını ifadə edir. Biz dövlət səviyyəsində də bu narahatlığı ifadə edirik. Bildiyiniz kimi, Azərbaycan İslam həmrəyliyi işində həmişə çox fəal olub, ölkəmizdə bir çox tədbirlər keçirilib. Biz həmişə çalışmışıq ki, müsəlman ölkələrinə kömək göstə-

rək, beynəlxalq təşkilatlarda həmişə müsəlman ölkələrinin maraqlarını müdafiə etmişik, həm səsvermə zamanı, eyni zamanda, əgər hansısa beynəlxalq təşkilatda müsəlman ölkəsi öz namizədliyini irəli sürübse, həmişə onu dəstəkləmişik. Yəni, bu həmrəylik sözündə yox, əməldə olmalıdır. Biz o ölkələrdənlik ki, əməldə İslam həmrəyliyinə daim öz xarici siyasətimizdə böyük yer ayırmışıq. Mənim xarici siyasət istiqamətləri ilə çıxışlarımda siz bunu görə bilərsiniz. Əsas prioritetlərdən biri müsəlman ölkələri ilə əlaqələndir. Çünki biz müsəlman dünyasının bir hissəsiyik. Bizi BMT-də ən çox dəstəkləyən ölkələr də müsəlman ölkələridir. İslam Əməkdaşlığı Təşkilatı Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı həmişə düzgün mövqeyi sərgiləyir. Bir çox qətnamələr qəbul edilib. Tovuz təxribatı ilə əlaqədar da, həmçinin. Ona görə müsəlman ölkələrinin Ermənistanla hər hansı yaxınlaşmasına biz həmişə çox həssas yanaşırıq. Çünki Ermənistan bizim torpağımızı zəbt edib. Eyni zamanda, müsəlman ölkələri də bilməlidirlər ki, Ermənistan işğal edilmiş torpaqlarda müsəlman dini abidələrinə qarşı soyqırımı törədib. Baxın, bizim məscidlərimiz nə gündədir? Məgər müsəlman ölkələrində bilmirlər ki, ermənilər bizim yarıdağılmış məscidlərdə heyvan, donuz, inək saxlayırlar. Bu, müsəlman ələminə edilən təhqir deyilmi? Ona görə hər bir müsəlman ölkəsinin rəsmi şəxsi erməni rəsmisinin Azərbaycan xalqının qanına batmış əlini sıxanda bu görüntüləri göz önünə gətirsin. Eyni zamanda, mənə verilən məlumata görə, Ermənistanın xarici işlər naziri Misirdə hansısa dini liderlə görüşüb. Yaxşı, o dini liderə deyən ölmədi ki, bu adamlar müsəlman məscidlərini təhqir edib, bütün müsəlman dünyasını təhqir edib. Biz deqiq bilirik, erməni rəsmiləri Avropada olarkən avropalıların yenə də bunlara münasibətinin müsbət olması üçün onların əsas arqumenti o olur ki, biz müsəlmanların əhatəsində yaşayırıq. Bizim üç qonşumuz müsəlman ölkələridir. Biz burada, bu bölgədə xristianlığı qoruyan xalqıq. Bizim ətrafımızda olan müsəlman ölkələri düşməndir. Bəli, Türkiyəni və Azərbaycanı Ermənistan düşməni sayır. Ancaq İranda əlaqələrində həmişə riyakarcasına dostluq haqqında danışır. Bəs necə ola bilər? Belə də dostluq olar? Müsəlman məscidlərini dağıdırsan, sökürsən, orada inək, donuz saxlayırsan, təhqir edirsən, müsəlmanların heysiyyətinə toxunursan, sonra isə gəlib deyirsən ki, biz dost olaq? Mən belə dostluğu başa düşmürəm. Mən dəfələrlə müsəlman ölkələrinin rəhbərlərinə həm ikitərəfli formatda, həm çoxtərəfli formatda, həm də rəsmi çıxışlarımda müraziət etmişəm və demişəm ki, onlar bu məsələni nəzərə alsınlar.

Yenə də deyirəm, Ermənistan sıradan olan ölkə deyil. Ermənistan o ölkədir ki, islamofobiya onların dövlət siyasətidir. Onlar uşaqları müsəlmanlara qarşı nifrət ruhunda yetişdirirlər,

bu ideologiyayı uşaqlara aşılayırlar.

Ona görə biz öz prinsiplərimizdə qalacağıq. Bu məsələni həmişə diqqətdə saxlayacağıq. Bütün müsəlman ölkələrinin rəhbərlərinə bir daha demək istəyirəm, Ermənistan sizin dostunuz deyil. İkincisi, Ermənistan hansı maraqları ola bilər? Bu ölkə uğursuz ölkədir. Bunun bir beynəlxalq adı da var - "Fail state". Uğursuz ölkədir. İqtisadiyyat çöküb, bazar məhdud, əhali azalır, hər hansı bir investisiya üçün cəlbedici deyil. Heç bir ölkəyə investisiya qoymur. Nəqliyyat dalanıdır bu ölkə. Hansı marağı ola bilər? Hansısa vəziyyətə görə, kiməsə acıq vermək üçün əgər belə addımlar atılırsa, bunlar ancaq təəssüf doğurur.

- Ermənistanın Azərbaycan qarşı iyul ayında törətdiyi təxribatla bağlı Türkiyə birmənalı şəkildə haqlı mövqeyimizi müdafiə etdi və həmişə olduğu kimi, bu dəfə də Azərbaycanın yanında olduğunu bildirdi. Bundan sonra Azərbaycan-Türkiyə birgə hərbi təlimləri keçirildi və bu, Ermənistan böyük qorxu, bəzi ölkələrdə isə narahatlıq doğurdu. Bununla bağlı nə deyə bilərsiniz?

- İlk növbədə, mənim əziz qardaşım Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan bir daha təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Tovuz hadisələrindən sonra onun birmənalı, açıq və kəskin açıqlamaları bizi çox məmnun etdi, Azərbaycan xalqını sevindirirdi. Bir daha göstərdi ki, Türkiyə hər zaman Azərbaycanın yanındadır. Bu, növbəti Türkiyə-Azərbaycan birliyinin, qardaşlığının təzahürü idi. Eyni zamanda, digər rəsmi şəxslər - Türkiyə Böyük Millət Məclisinin sədri, Türkiyənin Müdafiə naziri, Xarici İşlər naziri, bizim digər qardaşlarımız Azərbaycanı dəfələrlə həmrəylik, dəstək nümayiş etdirmişlər. Bu, bir daha onu göstərir ki, Türkiyə ədalətli, haqqın, öz qardaşlarının tərəfindədir. Biz də həmişə Türkiyənin yanındaydıq və bütün məsələlərdə, - bunu artıq Türkiyədə də bilirirlər, Azərbaycanda da bilirirlər, dünyada da bilirirlər, - Türkiyənin yanında olacağıq, bir yerdə olacağıq. Bizim birliyimiz böyük sərvətimizdir. Türkiyə ilə bizi ortaq tarix, ortaq etnik köklər, din, dil, mədəniyyət birləşdirir. Bu, böyük sərvətdir. Biz bu sərvətin təməli üzərində möhkəm əlaqələr qurmuşuq, bütün sahələrdə - siyasi, iqtisadi, enerji, nəqliyyat, mədəniyyət, hərbi sahələrdə. Məhz buna görə son vaxtlar bizim aramızda ticarət dövriyyəsi sürətlə artır. Azərbaycan xarici ölkələr arasında ən çox investisiyanı Türkiyəyə qoyub, Türkiyə də ən çox xarici investisiyanı Azərbaycana qoyub və bu proses davam etdirilir. İnsanlar arasındakı əlaqələr ən yüksək səviyyədədir. Ona görə bu hadisələr bir daha bu realıqları bütün dünyaya göstərdi. Onsuz da həm Türkiyədə, həm də Azərbaycanda biz bunu bildirdik. Hər il bizim əlaqələrimiz möhkəmlənir, hər il bu ikitərəfli formata əlavə mövzular daxil edilir. Bu gün elə bir sahnə yox-

dur ki, biz orada birgə işləməyə və bir-birimizə dəstək göstərməyə.

O ki qaldı təlimlərə, onu da deməliyəm ki, bu təlimlər münəzəm olaraq keçirilir. Hər il Azərbaycan hərbiçilərinin xarici ölkələrlə birgə keçiriləcək təlimlər planı təsdiq edilir. Bütün bu təlimlər planı əsasında həyata keçirilir. Deməliyəm ki, son illər ərzində Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın və mənim birgə göstərişimizlə təlimlərin sayı ciddi şəkildə artmışdır. Keçən il 10-dan çox birgə təlim keçirilmişdir, həm Türkiyədə, həm Azərbaycanda, o cümlədən "TurAz Qartal" təlimi birinci dəfə keçirilmir. Hər zaman "TurAz Qartal" keçiriləndə Türkiyədən "F16"lar Azərbaycana gəlirdi və bizim təyyarələrlə, pilotlarımızla birlikdə birgə təlimlər keçirdik. Naxçıvanda təlimlər keçirilmişdir və təlimlərin birində Türkiyənin Müdafiə naziri iştirak etmişdir. Yəni, burada qeyri-adi bir şey yoxdur. Bəli, bu, Tovuz hadisələrinə təsadüf edib. Bu, təsadüfdür, ya təsadüfi deyil Ermənistan özü baş çıxarsın. Amma bu təlimlər bir daha birliyimizi göstərir. Əlbəttə, Ermənistan rəhbəri də yaxşı bilir ki, Azərbaycan-Ermənistan dövlət sərhədinin Naxçıvan istiqamətindən İrəvana təqribən 70-80 kilometr məsafə var. Bunu onlar bilirirlər və bu, onları qorxuya salır. Hesab edirəm ki, onlar bu qorxudan psixoloji stres keçirirlər. Çünki bizdə olan məlumata görə, daha qapı qalmayıb döyməsinlər ki, vaxtın təlim keçirirlər, biz necə olacağıq? Yeni, öz acizliyini, necə deyirlər, öz gücsüzlüyünü göstərməklə. Prinsip etibarilə, onların siyasətinin əsas qayəsi özlərini alçaltmaqdır, özlərindən məzlum, yazıq xalq imici düzəltməkdir, ağlaşmaqdır və ondan-bundan nə isə imtiyaz, ianə, qrant, kömək qoparmaqdır. Artıq bu insanların psixologiyasına da müdaxilə edilib. Bu da onu göstərir ki, bu ölkə müstəqil deyil, ləyaqətli siyasət apara bilmir, asılı vəziyyətdədir. Ona-buna nöqətilik etmə heç kimə, necə deyirlər, yaraşığı getirmir. Müstəqillik Ermənistanında formal xarakter daşıyır. Sən necə müstəqil ölkəsən ki, öz qərarını qəbul edə bilmirsən. Necə müstəqil ölkəsən ki, səni idarə edən Sorosdur. Paşinyan Soros rejiminin məhsuludur. Bu gün Ermənistan söz sahibi Sorosdur. Baxın, Paşinyanın hakimiyyət komandasının tərcümeyi-halına. Hamısı ya Sorosdan, ya "Transperensy"dən, ya da ki, o biri insan hüquqları təşkilatlarından. Onlar bu gün Ermənistanında baş vermiş despotik hərəkətlərə göz yumurlar. Ermənistanında bir jurnalist aclıq edib həbsxanada ölüb, heç bir təşkilat məsələ qaldırmayıb. İndi Ermənistanında iki prezident məsuliyyətə cəlb edilib, cinayət işi açılıb, iki keçmiş prezident, sırf onların siyasi fəaliyyətlərinə görə, bunu hər kəs bilir, buna göz yumulur. Əsas müxalifət partiyasının liderinin deputat toxunulmazlığı götürüldü, buna heç bir reaksiya vermirlər. Avropa Şurası niyə susur? Ermənistan üzrə mürəzəçilər niyə susurlar? "Freedoms House", "Human Rights

Watch", "Amnesty International" niyə susur? Sorosa görə. Soros Ermənistanın başçısıdır. Soros həmin bu dırnaqarası hüquq müdafiəsi təşkilatlarının sponsorudur. Onların sponsoru bəzidir.

Beləliklə, bu təlimlərə qayıdarkən bir daha demək istəyirəm ki, təlimlər keçirilir və nə qədər lazımdır keçiriləcək. Bu təlimlər bizə lazımdır, Türkiyəyə lazımdır, regional sabitliyə lazımdır. Çünki Ermənistan regional sabitlik üçün təhdiddir. Ermənistan Türkiyəyə qarşı ərazi iddiası irəli sürüb. Onların konstitusiyasında bu, öz əksini tapıb, təsbit ediləndir. Ermənistan indi Sevr müqaviləsini canlandırmaq istəyir. Halbuki ağı başında olan hər bir tarixçi, siyasətçi qətiyyətlə buna imkan verməz. Çünki onların sonu olacaq. İndi sən burada səfəliq içində, özü də özünə aid olmayan yerlərdə dövlət qurmuş balaca bir ölkə Türkiyə boyda ölkəyə qarşı necə iddia qaldıra bilərsən, necə itiham edə bilərsən. Sən heç olmasa öz potensialına və Türkiyənin potensialına bax. Amma onların Azərbaycanı və Türkiyəyə, bizim xalqımıza olan nifrəti, o irrasiyalı düşüncəni, necə deyirlər, təhlükəli məcraya istiqamətləndirir.

Beləliklə, bizim Türkiyə ilə sıx əlaqələrimiz bundan sonra da inkişaf edəcək - ulu öndər Heydər Əliyev demişkən, "Bir millət, iki dövlət" prinsipi əsasında. Bütün məsələlərdə bir yerdəyik, hər bir məsələdə bir-birimizin yanındaydıq.

- Cənab Prezident, Siz "Qarabağ" yatağının dayaq blokunun dənizə yola salınması mərasimində qeyd etmişiniz ki, "necə ki, bu gün biz vaxtilik tərk edilmiş "Qarabağ" yatağına qayıdırıq, eyni qaydada biz doğma Qarabağ torpağımıza da qayıdacağıq". Əminlik ki, o gün uzaqda deyil.

- Bəli, biz mütləq öz torpaqlarımıza qayıdacağıq. Dağlıq Qarabağ əzəli Azərbaycan torpağıdır, tarixi Azərbaycan torpağıdır. 1990-cı illərin əvvəllərində, o vaxt Azərbaycanda hakimiyyətdə olmuş insanların xəyanəti, satqınlığı nəticəsində biz Dağlıq Qarabağı müvəqqəti olaraq itirdik. Mən bugünkü müsahibədə müstəqilliyə qədər bəzi məqamları dilə gətirdim ki, Azərbaycan ictimaiyyəti bu hadisələri unutmasın, gənc nəsil də bunu bilsin. Dağlıq Qarabağ bizim qədim, tarixi torpağımızdır və biz mütləq o torpaqlara qayıdacağıq. Dağıdılmış bütün tarixi abidələri, evləri bərpa edəcəyik. Küçələrə Azərbaycan adlarını verəcəyik, adları dəyişdirilmiş kəndlərə öz əsl adlarını qaytaracağıq. Biz mütləq bunu edəcəyik. Çünki haqq-ədalət bizim tərəfimizdədir. Bizim başqa ölkələrin torpağında gözümüz yoxdur, öz torpağımızı da heç kimə verən deyilik. Bu gün mövcud olan Ermənistan tarixi Azərbaycan torpaqlarında yaradılıb. Bu haqda kifayət qədər tarixi sənədlər var. İkinci erməni dövlətinin yaradılmasına biz heç vaxt imkan verməyəcəyik. Qarabağ bizimdir, Qarabağ Azərbaycandır! Sağ olun.

Müdafiə naziri: Azərbaycan Ordusu düşmənin istənilən təxribatının qarşısını almağa və sərt cavab tədbirlərinə tam hazırdır

Sentyabrın 19-da Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov Azərbaycan Ordusunun rəhbər heyəti ilə xidməti müşavirə keçirib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, əvvəlcə Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin və ölkəmizin ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Müdafiə naziri bildirib ki, son vaxtlar əldə olunan məlumatlar və kütləvi informasiya vasitələrində yayılan xəbərlər, eləcə də Ermənistanın hərbi-siyasi rəhbərlərinin çıxışlarındakı müharibə ritorikası, səfərbərlik tədbirlərini həyata keçirməsi və bölgəyə kənar qüvvələri cəlb etməsi düşmənin genişmiqyaslı təxribatlar törətmək və vəziyyəti gərginləşdirmək niyyətində olduğunu açıq-aydın göstərir. Bunu nəzərə alaraq sərəncamda olan qüvvə və vasitələrimiz nəinki hər hansı təxribatın qarşısını almağa, hətta sərt qabaqçılıq tədbirlərin görülməsinə tam hazır olmalıdır. Bu məqsədlə kəşfiyyat fəaliyyəti

nə, döyüş təminatına xüsusi diqqət yetirilməli, bütün istiqamətlərdə mütəşəkkil addımlar atılmalıdır.

Azərbaycan Ordusunun, xüsusilə ön xətdə yerləşən bölmələrinin döyüş qabiliyyətinin, peşəkarlığının daim artırılması, şəxsi heyətin döyüşə hazırlanma səviyyəsinin yüksəldilməsi, işğal olunmuş torpaqların azad edilməsinə yönələn təlim və məşqlərin keyfiyyətinə

nəzarət gücləndirilməlidir.

Müdafiə naziri Azərbaycan Ordusunda silah, döyüş və xüsusi texnikanın istismarının qış mövsümünə keçirilməsi, qışa hazırlıq prosesinin effektivliyi və vaxtında yekunlaşdırılması, bölmələrin hertərəfli təminatı, hərbi qulluqçuların sağlamlığına, eləcə də COVID-19 pandemiyası ilə mübarizə tədbirlərinə xüsusi diqqət yetirilməsi barədə vəzifəli şəxslərə tapşırıqlar

verib.

Sonda general-polkovnik Zakir Həsənov fəaliyyət planına uyğun olaraq döyüş hesabatlının və səfərbərlik ehtiyatlarının müvafiq qurumlarla dəqiqləşdirilməsi və ehtiyatda olan hərbi vəzifəli ilə müxtəlif ixtisaslar üzrə toplanışların, çöl çıxışlarının və döyüş hazırlığı məşğələlərinin keçirilməsinə hazırlıqla bağlı göstərişlər verib.

"Təcavüzkar ritorika və təxribatlar Ermənistanın Azərbaycana qarşı yeni təcavüzə hazırlaşdığını nümayiş etdirir"

Təcavüzkar ritorika və təxribatlar Ermənistanın Azərbaycana qarşı yeni təcavüzə hazırlaşdığını nümayiş etdirir. Biz BMT-ni və beynəlxalq ictimaiyyəti Ermənistanın növbəti hərbi təcavüzdən çəkindirilməsinə dəvət edirik.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri Prezident İlham Əliyev BMT Baş Assambleyasının 75-ci sessiyası çərçivəsində BMT-nin 75 illiyinə həsr edilmiş Yüksək Səviyyəli İclasında videoformatda çıxışında bildirib.

Dövlətimizin başçısı qeyd edib ki, təxribatların baş verməsinə və gərginliyin artırılmasına görə məsuliyyət Ermənistanın hərbi-siyasi rəhbərliyinin üzərinə düşür.

Prezident vurğulayıb ki, Ermənistan-Azərbaycan münasibəti Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində və BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələri əsasında həll edilməlidir.

Döyüş hazırlığı

"Döyüşə hazırıq!"

"N" hərbi hissəsinin artilleriya bölməsindəyik. "Şəxsi heyət gündəlik döyüş növbəsi də aparır, dərs proseslərində öz hərbi biliklərini də, ixtisas bacarıqlarını da artırırırlar," - deyə zabit Elman Cəfərov söhbətə başladı. Gənc zabit xidmətdə olduğu qısa müddət ərzində komandir heyətinin rəğbətini

heyəti birbaşa nəzarət edir. İşin təşkilinə müntəzəm yanaşmaq çox vacibdir. Əsgəri döyüşə həm fiziki, həm də mənəvi cəhətdən hazırlamaq gərəkdir. İxtisas dərslərindən əlavə, şəxsi heyətə ictimai-siyasi hazırlıq dərsləri də keçirilir ki, bu dərslərdə əsgərlərə qəhrəmanların həyat yolu, Vətən

dəlik fəaliyyətinin düzgün təşkili üçün gözəl şərait yaradılıb".

Əsgər Pərviz Əsədov bildirdi ki, keçirilən dərslər, təşkil olunan təlimlər sayəsində artilleriya qurğusundan istifadə etməkdə heç bir çətinlik çəkmir. "Hərbi xidmətə çağırılanadək bu qurğunu yalnız döyüş filmlərində görmüşdüm. Bu silah hava məkanımızın təhlükəsizliyi ilə bağlı mühüm tapşırıqların icrası üçündür. Keçirilən sinif dərslərində, çöl məşğələlərində bu qurğudan istifadə qaydasını təcrübəli komandirlərimdən qısa müddətdə öyrəndim. Təhkim olunmuş silah və texnikanı təhkim edilmiş hər kəs kimi, mən də istismarını məsuliyyətlə öyrəndim. Komandirimiz hər dəfə deyirdi: "Sizə təhkim olunmuş silahı sevin. Çünki döyüşlərdə o silah sənin ən yaxın dostun olacaq." Yəni, hər bir əsgər ona təhkim olunmuş silahdan istifadə qaydasını və onun taktiki-texniki xüsusiyyətlərini mükəmməl bilməlidir. Silahla bağlı həm nəzəri biliklərə malik olmalıdır, həm də praktiki bacarıqlara yiyələnəlidir. Hər birimiz döyüşə hər an hazırıq".

Müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu kiçik çavuş Vüsal Nağıyev döyüş növbətçiliyinin təşkili ilə bağlı dedi: "Bölməmizin cavabdeh olduğu ərazidə döyüş növbətçiliyi düzgün təşkil edilir. Hər birimiz döyüş növbətçiliyini məsuliyyətlə aparırıq. Təlimat zamanı düşmənin hava

təxribatının qarşısını almaq üçün qabaqçılıq tədbirlər komandirlərimiz tərəfindən diqqətimizə çatdırılır. Qarşı tərəfin hər hansı uçan obyektinin aşkarlanması və ya hava məkanımızı pozmaq cəhdi aşkar edilərsə, bölməmiz tərəfindən dərhal izlənilir və zərərsizləşdirilir. Veriləcək tapşırıqla əsasən düşmənin hava və yerüstü hədəflərini məhv etməyə daim hazırıq. Əsgər yoldaşlarım kimi, mən də ön xətdə xidmət etməkdən qürur duyuram. Hərbi hissə rəhbərliyi bölməmizə gəlir, xidmətin təşkili ilə maraqlanır. Onların diqqəti, etibarını bizlərə böyük ovqat verir, hər birimizi xidmətə daha da ruhlandırır. Biz də nümunəvi xidmət edirik. Onu da demək istərdim ki,

Böyük Qələbəni xalqımıza bəxş edəcəyimiz gün uzaqda deyil".

Əsgərlər Fərid Həşimovla, Orxan Pənahovla, Ramil Məhərrəmovla söhbət etdikdən sonra bir fikir beynimdə şaxələndi. Torpağı qoruyuruq ki, Vətəndi, Vətəni qoruyuruq ki, layiqli vətəndaş. Həqiqətən də, ön xətdə xidmət edən əsgərlərimiz müqəddəs amala xidmət edirlər. Onlar bu şərəfli yolun yolçusu olmaqdan qürur duyurlar. Bu qürur torpaqlarımız işğaldan azad olunandan sonra dalğalanacaq üçrəngli bayrağımızın qürurudur...

**Baş leytenant
Fuad CƏFƏROV,
"Azərbaycan Ordusu"**

ni qazanıb. "Komandir olaraq şəxsi heyətlə iş böyük məsuliyyət tələb edir. Övladını Vətənə layiq yetişdirmək bir valideynin borcudursa, onu əsgər kimi formalaşdırmaq komandirin borcudur. Əsgərin döyüş qabiliyyətini artırmaq yuxarı komandanlığın qarşımıza qoyduğu əsas tapşırıqlardandır. Bu prosesə hərbi hissənin idarə

sevgisi haqqında geniş informasiyalar verilir. Bölməmizin zabitləri əsgərlərin qayğıları ilə yaxından maraqlanır və problemlərinin həllində əllərindən gələni əsirgəmir. Şəxsi heyətin döyüş hazırlığı mənəvi-psixoloji hazırlığı tamamlayır. Sosial şərait əhval-ruhiyyənin yüksək olmasını təmin edir. Bölməmizdə əsgərlərimizin gün-

Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyəti ilə keçirilən ictimai-siyasi hazırlıq dərsi

(İctimai-siyasi hazırlıq dərsinin qrup rəhbərinə dərse hazırlaşmaq üçün kömək)

Suallar:

1. Hərbi əmlakı qorumaq hərbi qulluqçunun borcudur.
2. Əsgər və çavuşların dövlətə vurulan ziyanı görə maddi məsuliyyəti.
3. Hərbi qulluqçuların dövlətə vurduqları maddi ziyanı görə cinayət məsuliyyəti.

Hərbi əmlakı qorumaq hərbi qulluqçunun borcudur

Hərbi əmlak nədir? Hərbi əmlak dedikdə Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin qoşun, birlik, birləşmə, hərbi hissə, xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələri, idarə və təşkilatların sərəncamında olan silahların, döyüş texnikasının və başqa texnikanın bütün növləri, döyüş sursatı, yanacaq, ərzaq, əşya, mühəndis, kimya vasitələri və evlər, digər maddi və pul vəsaitləri başa düşülür.

Ölkə rəhbərliyi Azərbaycan Ordusunun döyüş qüdrətinin yüksəldilməsi üçün ardıcıl iş aparır. Döyüş hazırlığı prosesinin keyfiyyətli və səmərəli təşkili üçün Silahlı Qüvvələrimiz lazımi maddi və texniki vəsaitlərlə təmin olunur. Ölkə rəhbərliyinin bu qayğısı sayəsində Azərbaycan Ordusunun hissələri öz döyüş qabiliyyətini artırır.

Ordu quruculuğunu daim öz nəzarəti altında saxlamış, müasir Azərbaycan dövlətçiliyinin və milli hərbi qüdrətimizin yaradıcısı ümummilli lider Heydər Əliyev Silahlı Qüvvələrin inkişafı və maddi bazanın möhkəmləndirilməsi məqsədilə 2002-ci il avqustun 17-də "Silahlı Qüvvələrə yardım fondunun yaradılması haqqında" fərman imzalamışdır.

Bu gün Azərbaycan Ordusunda olan döyüş texnikası və digər texnika, silah və sursatlar döyüş qabiliyyətini yüksək səviyyədə saxlamağa imkan verir. Ömrünü Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin və onun beynəlxalq nüfuzunun yüksəldilməsinə sərf etmiş ümummilli lider Heydər Əliyevin ölkəmizin müdafiə potensialı üzrə götürdüyü strateji xətti qətiyyətlə və uğurla davam etdirən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyev demişdir: "Ordu quruculuğunda da böyük addımlar atılacaqdır. Artıq bu istiqamətdə çox böyük dəyişikliklər mövcuddur və bu proses davam edəcəkdir. Azərbaycanın müdafiə potensialı güclənəcəkdir. Bu, bizim strateji xəttimizdir".

Hərbi xidmətə çağırılan hər bir vətəndaş xidməti vəzifələrini yerinə yetirmək üçün dövlət tərəfindən silah və texnika ilə, eləcə də öz şəxsi tələbatlarını ödəmək üçün müəyyən olunmuş normalarda ərzaq, əşya və pul təminatları ilə təmin olunur. Bu isə hərbi qulluqçudan ona həvalə olunmuş maddi vəsaitlərə qayğı ilə yanaşmağı, onları qorumağı və israfçılığa yol verməməyi tələb edir. Hərbi qulluqçuların maddi məsuliyyəti hərbi qanunvericilik aktları ilə müəyyən edilir. Silahlı Qüvvələrin Daxili Xidmət Ni-

Mövzu: Hərbi əmlakı qorumaq hərbi qulluqçunun borcudur. Əsgər və çavuşların dövlətə vurulan ziyanı görə maddi məsuliyyəti.

İctimai-siyasi hazırlıq qrupunun rəhbərinə bu dərse hazırlaşarkən Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasından, Silahlı Qüvvələrin nizamnamələrindən, Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsindən və "Hərbi qulluqçuların dövlətə vurduqları ziyanı görə maddi məsuliyyəti haqqında" Əsasnamədən istifadə etmək və mövzunu bölmənin gündəlik həyatı ilə bağlamaq tövsiyə olunur.

zamnaməsində əsgərlərdən (matroslardan) tələb edilir:

- əsgər (matros) sülh və müharibə dövrlərində ona tapşırılan vəzifələrin və tapşırıqların vaxtında və dəqiq yerinə yetirilməsi ilə yanaşı, öz silahının, eləcə də ona həvalə olunan döyüş texnikası və digər texnikanın vəziyyətinə cavabdehdir;

- dövlət əmlakını qorumaq, geyimi və ayaqqabını səliqə ilə geymək, onları vaxtında təmir etmək, təmizləmək və göstərilmiş yerdə saxlamaq əsgərin (matrosun) vəzifə borcudur.

Əsgər və çavuşların dövlətə vurulan ziyanı görə maddi məsuliyyəti

Azərbaycan Respublikasının 10.01.1995-ci il tarixli Qanunu ilə "Hərbi qulluqçuların dövlətə vurduqları ziyanı görə maddi məsuliyyəti haqqında" Əsasnamə təsdiq edilmişdir. Əsasnamə hərbi qulluqçuların və toplanışa çağırılmış hərbi vəzifələrin dövlətə vurduqları ziyanı görə maddi məsuliyyətinin əsaslarını, vurulan ziyanın miqdarının müəyyən edilməsinin və ödənilməsinin qaydalarını tənzimləyir.

Hərbi qulluqçular vəzifə borclarını yerinə yetirmədikləri zaman vurduqları ziyanı görə ümummülki qaydada maddi məsuliyyət daşıyırlar.

Hərbi qulluqçular və toplanışa çağırılmış hərbi vəzifəli komandirin (rəisin) əmrini vicdanla yerinə yetirmələri və ya konkret şəraitdə haqlı xidməti risk nəticəsində, yaxud hüquqi hərəkətlər nəticəsində dövlətə vurduqları ziyanı görə maddi məsuliyyət daşıyırlar.

Hərbi əmlakın çatışmazlığının və ya itirilməsinin aşkarlanması zamanı mütləq cavabdeh şəxsin iştirakı ilə inventarlaşma keçirilərək akt tərtib olunur, çatışmayan əmlakın miqdarı və faktiki dəyəri, əmlaka cavabdehliyin kime həvalə olunması barədə arayıq araşdırma materiallarına əlavə olunur. Dəymiş ziyanın faktiki məbləği barədə arayıq hərbi əmlakı zədələmə və ya məhv etməyə dair araşdırmalarda olur.

"Hərbi qulluqçuların dövlətə vurduqları ziyanı görə maddi məsuliyyəti haqqında" Əsasnamənin 7-ci maddəsinə görə aşağıdakı hallarda hərbi qulluqçular və toplanışa çağırılmış hərbi vəzifəli öz təqsirləri ucundan dövlətə vurduqları zərərin tam miqdarında maddi məsuliyyət daşıyırlar:

- hərbi əmlakın qəsdən məhv edilməsi, zədələnməsi, korlanması, oğurlanması, qanunsuz sərf edilməsi və ya

qəsdən edilən başqa hərəkətlərlə zərər vurulması, bu hərəkətlərin cinayət məsuliyyətinə səbəb olub-olmamasından asılı olmayaraq;

- naryad və başqa sənədlərlə faktiki görülməmiş işlər görülmüş işlər kimi göstərildikdə, hesabat rəqəmləri təhrif edildikdə və dövlət başqa şəkildə aldadıldıqda;

- hesabatla verilmiş hərbi əmlakın əskik gəlməsində, eləcə də məhv edilməsində və ya korlanmasında;

- zərər sərxoş vəziyyətdə olan şəxs tərəfindən vurulduqda;

- zərər cinayət məsuliyyətinə cəlb olunan şəxs tərəfindən vurulduqda.

Hərbi qulluqçunun və toplanışa çağırılmış hərbi vəzifələrin təqsiri ilə üçüncü şəxsə vurulmuş zərər qüvvədə olan qanunvericiliyə müvafiq olaraq hərbi hissə, müəssisə, hərbi məktəb, idarə və təşkilatlar tərəfindən ödənildikdə onlar həmin zərəri bu Əsasnamənin 12-ci maddəsinə nəzərdə tutulmuş qaydada ödəməlidirlər.

Ödənilməli olan zərərin miqdarı müəyyən olunmuş normalara görə hərbi əmlakın köhnəliyi nəzərə alınmaqla hesablanır.

Tamam məqsədilə törədilmiş cinayətlə vurulan zərər istisna olmaqla, zərərin vurulduğu şərait, təqsirkar şəxsin təqsirinin dərəcəsi və maddi vəziyyəti nəzərə alınmaqla müstəna hallarda yuxarı komandirin (rəisin) icazəsi ilə hərbi hissə, müəssisə, hərbi məktəb, idarə və təşkilatların komandiri (rəisi) tərəfindən, müvafiq hallarda isə məhkəmə tərəfindən zərərin ödənilməsi üçün tutulan məbləğ azaldıla bilər.

Zərərin bir neçə şəxs tərəfindən vurulduğu hallarda hər bir şəxsin vurduğu zərər, konkret şərait və təqsirinin dərəcəsinə asılı olaraq ondan tutulacaq məbləğin dəqiq miqdarı əmrə göstərilir. Zərərin tutulması haqqındakı əmr təqsirli şəxsə imza ilə elan edilir. Əmrdən şikayət verilərkən pul tutulma dayandırılmır. Əmr ləğv olunduqda tutulmuş məbləğ qaytarılır.

Əmrə görə zərərin ödənilməsi üçün hər ay tutulan məbləğ aylıq pul təminatının 20 faizi, hərbi əmlakın israfı və

oğurlanması ilə vurulmuş zərərin ödənilməsi hallarında isə 50 faizi miqdarında tutulur.

Pul təminatından qanunla nəzərdə tutulmuş başqa məqsədlər üçün də pul tutulursa, tutulan pulun ümumi miqdarı aylıq pul təminatının 50 faizindən artıq olmamalıdır. Bu hallarda pul tutulmanın qaydası və növbəsi mülki prosessual qanunvericiliyə görə müəyyən edilir.

Əgər maddi məsuliyyətə cəlb olunmuş hərbi qulluqçu və ya toplanışa çağırılmış hərbi vəzifəli dövlətə vurduğu zərəri ehtiyata və ya istefaya buraxıldığı günədək ödəməyibse, onun borcu yaşadığı yerin icra məmuru tərəfindən mübahisəsiz qaydada, buraxılmış hərbi qulluqçunun və ya toplanışa çağırılmış hərbi vəzifəlinin yaşayış (iş) yerinə hərbi hissə, müəssisə, hərbi məktəb, idarə və təşkilat komandirinin (rəisinin) göndərdiyi notariat işlərini yerinə yetirən orqanların icra qeydi əsasında tutulur.

Təqsirli şəxsdən tutulması mümkün olan məbləğdən artıq zərərin miqdarı komandirin (rəisin) qərarı ilə ona verilmiş hüquqlar həddində dövlət hesabına keçirilir.

Bu Əsasnamənin dəqiq və eyni cür yerinə yetirilməsinə nəzarət Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə müvafiq olaraq Azərbaycan Respublikasının Baş prokuroru və ona tabe olan hərbi prokurorlar tərəfindən həyata keçirilir.

Hərbi qulluqçuların dövlətə vurduqları maddi ziyanı görə cinayət məsuliyyəti

Çağırış və ya kontrakt üzrə Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrində hərbi xidmət keçən hərbi qulluqçuların, qanunla müəyyən edilmiş qaydada hərbi qulluqçu statusuna malik olan başqa şəxslərin, habelə təlim və ya yoxlama toplanışlarına cəlb edilmiş hərbi vəzifələrin hərbi qulluğun müəyyən edilmiş qaydaları əleyhinə yönələn cinayətlər hərbi xidmət əleyhinə olan cinayətlər hesab olunur.

Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin "Hərbi xidmət əleyhinə olan cinayətlər" bölməsində hərbi qulluqçuların dövlətə vurduqları maddi ziyanı görə cinayət məsuliyyəti müəyyən edilmişdir:

Maddə 347. Hərbi əmlakı itirmə.

Bu maddədə hərbi qulluqçulara xidməti istifadə üçün verilmiş silahın, döyüş sursatının, nəqliyyat vasitələrinin, texniki təchizat əşyalarının və ya sair hərbi əmlakın saxlan-

ması qaydalarını pozma nəticəsində hərbi əmlakın itirilməsinə görə məsuliyyət nəzərdə tutulub. Belə əməllərə görə hərbi qulluqçu minimum əmək haqqının iki yüz mislinədək cərimə və ya iki ilədək müddətə hərbi xidmət üzrə məhdudlaşdırma və ya iki ilədək müddətə intizam xarakterli hərbi hissədə saxlama və ya üç ilədək müddətə azadlıqdan məhrum etmə ilə cəzalandırılır.

Maddə 348. Hərbi əmlakı ehtiyatsızlıqdan zədələmə, xarab etmə və ya məhv etmə.

Belə əməllər minimum əmək haqqının beş yüz mislinədək cərimə və ya iki ilədək müddətə hərbi xidmət üzrə məhdudlaşdırma və ya iki ilədək müddətə intizam xarakterli hərbi hissədə saxlama və ya üç ilədək müddətə azadlıqdan məhrum etmə ilə cəzalandırılır.

Eyni əməl müharibə vaxtı və ya döyüş şəraitində törədildikdə beş ilədək müddətə azadlıqdan məhrum etmə ilə cəzalandırılır.

Maddə 349. Hərbi əmlakı qəsdən məhv etmə və ya zədələmə.

Silahı, döyüş sursatını, hərbi texnikanı və ya sair əmlakı qəsdən məhv etmə və ya zədələmə, digər cinayətin əlamətləri olmadıqda minimum əmək haqqının beş yüz mislinədək miqdarda və ya iki ilədək müddətə hərbi xidmət üzrə məhdudlaşdırma və ya iki ilədək müddətə intizam xarakterli hərbi hissədə saxlama və ya dörd ilədək azadlıqdan məhrum etmə ilə cəzalandırılır.

Bu əməllər təkrar və ya bir qrup şəxs tərəfindən törədildikdə, ağır nəticələrə səbəb olduqda, müharibə və ya döyüş şəraitində törədildikdə üç ildən yeddi ilədək müddətə azadlıqdan məhrum etmə ilə cəzalandırılır.

Hər bir hərbi hissənin öz təyinatına görə müvafiq tapşırıqları var. Bu tapşırıqları yerinə yetirmək üçün hissə və bölmələr kifayət qədər texnika və silahlara, sursata malikdirlər. İctimai-siyasi hazırlıq sistemində öyrənilən bu mövzu hərbi qulluqçuları onlara həvalə olunmuş döyüş texnikasını, digər texnika və silahları, hərbi əmlakı qoruyub saxlamağa və ondan bacarıqla istifadə etməyə, Azərbaycan xalqı və dövləti qarşısında Vətənin müdafiəsi, ərazi bütövlüyünün bərpası və müstəqilliyimizin təmin olunmasında məsuliyyətlərini şüurlu dərk etməyə səfərbər etmək üçün planlaşdırılır və keçirilir.

Qrup rəhbəri mövzunu yekunlaşdırarkən dinləyicilərə bir daha Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin aşağıdakı sözlərini xatırlatmalıdır: "Azərbaycan Ordusu güclü ordudur. Biz çalışacağıq və əminəm nail olacağıq ki, bu ordu daha da güclənsin və qarşıda duran bütün məsələləri həll edə bilsin".

İdeoloji İş və Mənevə-Psixoloji Təminat İdarəsi

Əhmədiyyə Cəbrayilov - 100

Əfsanəvi qəhrəmanının anim tədbiri keçirildi

Azərbaycan Hərb Tarixi Muzeyində İkinci Dünya müharibəsi dövründə antifaşist müqavimət hərəkatının görkəmli nümayəndəsi, əfsanəvi partizan Əhmədiyyə Mikayıl oğlu Cəbrayilovun 100 illik yubileyinə həsr olunmuş anim tədbiri keçirildi.

Tədbirdə Hərb Tarixi Muzeyinin əməkdaşları, Əhmədiyyə Cəbrayilovun ailə üzvləri, Böyük Vətən müharibəsi iştirakçılarının yaxınları və kütləvi informasiya vasitələrinin əməkdaşları iştirak edirdilər.

Umummilli lider Heydər Əliyevin və Vətənimizin müstəqilli-

yi, ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi. Azərbaycan Respublikasının Dövlət himni səsləndirildi.

Tədbiri Hərb Tarixi Muzeyinin rəisi ehtiyatda olan polkovnik Əzizəgə Qənizadə açaraq bildirdi ki, hərb tariximizin qəhrəmanlıq səhifələrində yer tutan mərd Vətən oğullarımızdan biri Fransa Müqavimət Hərəkatının fəal nümayəndələrindən biri Əhmədiyyə Cəbrayilovdur. Fransanın azadlığı uğrunda döyüşlərdə iştirak etmiş həmyerlimiz 1920-ci il sentyabrın 22-də Şəki rayonunun Oxud kəndində

anadan olub. Həyat və döyüş yolu çətinliklərlə dolu olsa da, o, bu sınaqlardan mətinliklə, alınacaq çıxmağı bacarıb.

Əhmədiyyə Cəbrayilovun qızı Almaz xanım əvvəlcə atasının 100 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında verdiyi Sərəncama görə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə özü və ailəsi adından minnətdarlığını bildirdi. Atasının haqqında xatirələrini tədbir iştirakçıları ilə bölüşən Almaz xanım onun vətənpərvərliyindən, qorxmazlığından, daim gəncərlərlə olan tədbirlərdə iştirak edərək onlara Vətən sevgisini aşılamasından danışdı.

Qardaşı Mikayıl Cəbrayilovun Qarabağda Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda gedən döyüşlərdə qəhrəmancasına şəhid olmasından qürurlandığını qeyd etdi.

Sonda əfsanəvi partizan Əhmədiyyə Cəbrayilova həsr olunan sənədli film nümayiş olundu və döyüş yolunu əks etdirən sərgiyə baxış keçirildi.

**Baş leytenant
Günay TAĞIYEVA,
"Azərbaycan Ordusu"**

Azərbaycan Ordusunun şəhid hərbçisi ilə vida mərasimi keçirilib

Sentyabrın 21-də saat 09:20 radələrində Ermənistan-Azərbaycan dövlət sərhədinin Tovuz istiqamətində düşmənin növbəti təxribatı nəticəsində Azərbaycan Ordusunun müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu kiçik çavuş Məmmədov Elşən Əli oğlu şəhid olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, şəhid hərbçimizin nəşi doğulub boya-başa çatdığı Tovuz rayonunun Qazıqulu kəndinə gətirilib. Şəhidimizin cənazəsi böyük izdihamla qarşılanıb.

Vida mərasimində Müdafiə Nazirliyinin, Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin, rayon icra hakimiyyətinin, hüquq-mühafizə orqanlarının nümayəndələri, kənd sakinləri, rayon ictimaiyyətinin təmsilçiləri və şəhidin ailə üzvləri iştirak ediblər.

Sonra hərbçimizin nəşi Tovuz şəhər qəbiristanlığında torpağa tapşırılıb, məzarı üzərinə tər qərenfil və qızılqullar düzülüb. Şəhidin tabutu üzərindəki Azərbaycanın üçrəngli bayrağı onun azyaşlı oğluna təqdim edilib.

Qeyd edək ki, şəhid hərbçinin 3 azyaşlı oğlu var.

Müdafiə Nazirliyinin bəyanatı

Ermənistan və Azərbaycan qoşunlarının təmas xəttində və Ermənistanla dövlət sərhədi istiqamətində vəziyyət düşmən tərəfindən məqsədyönlü şəkildə gətdikcə daha da gərginləşdirilir.

Son zamanlar Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri tərəfindən atəşkəs rejiminin kobud şəkildə pozulması hallarının artması, təmas xəttinə yaxın yaşayış məntəqələrimizin, mülki əhalinin və infrastrukturun müntəzəm atəşə tutulması, daha iriçaplı silahlardan istifadə olunması, mövqelərimizə qarşı keçirilən kəşfiyyat-təxribat fəaliyyətləri, o cümlədən pilotsuz uçuş aparatlarının (PUA) geniş tətbiqi cəbhədə vəziyyətin ciddi kəskinləşməsinə səbəb olub.

Bütün hallarda Azərbaycan Ordusunun qoşun növlərinin tətbiqi ilə düşmən təxribatlarının qarşısı alınıb və o, ağır itkilərə məruz qalıb. Belə ki, dünən gecə saatlarında Hava Hücümündən Müdafiə bölmələrimizin fəaliyyəti nəticəsində düşmənin daha bir taktiki PUA-sı məhv edilib.

Sentyabrın 21-də saat 09:20 radələrində Ermənistan-Azərbaycan dövlət sərhədinin Tovuz istiqamətində düşmənin növbəti təxribatı nəticəsində isə Azərbaycan Ordusunun müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu kiçik çavuş Məmmədov Elşən Əli oğlu şəhid olub.

Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi şəhidin yaxınlarına dərin hüznə başsağlığı verir və səbir diləyir!

Bəyan edirik ki, cəbhədə vəziyyətin gərginləşdirilməsinə görə bütün məsuliyyət Ermənistanın hərbi-siyasi rəhbərliyinin üzərinə düşür.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatı

Ermənistan silahlı birləşmələri atəşkəs rejimini pozub

22 sentyabr 2020-ci il.

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində iriçaplı pulemyotlardan və snayper tüfənglərindən də istifadə etməklə sutka ərzində atəşkəs rejimini 33 dəfə pozub.

Ermənistan Respublikası Berd rayonunun Ayqepar, Mosesqex və Çinari kəndlərində yerləşən mövqelərdən Tovuz rayonunun Əlibəyli, Ağdam və Ağbulaq kəndlərində, Çəmbək rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Gədəbəy rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

Tərtər rayonunun işğal altında olan Göyax, Çiləbürt, Ağdam rayonunun Yusifcanlı, Füzuli rayonunun Aşağı Seyidəhmədli, Kürdlər kəndləri yaxınlığında, həmçinin Goranboy, Tərtər, Ağdam və Xocavənd rayonları ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də ordumuzun mövqeləri atəşə tutulub.

Ermənistanın işğalçı dövlət olduğunu uşaqlığımdan bilirəm. Uşaq bağçasında tərbiyəçi-müəllimlərimiz, məktəbdə müəllimlərimiz, evdə valideynlərimiz bizə Ermənistanın ordu hissələrinin Dağlıq Qarabağda, eləcə də sərhəd rayonlarda törətdiyi vəhşiliklər, faciələr haqqında da danışmışdılar. Uşaq təfəkkürü ilə bu hadisələrin ağırlığını dərk edə bilməsək də, biz də düşməyə nifrət edirdik.

Azərbaycan Ordusu güclüdür, qüdrətlidir, dünyanın ən güclü orduları sırasındadır

Tarixən torpaqlarını azad etmək üçün döyüşən ordunun əsgərləri daha böyük döyüş ruhuna malik olurlar. Aprel döyüşlərində də, iyul döyüşlərində də Azərbaycan əsgərinin necə qətiyyətlə, necə qəhrəmanlıqla döyüşdüüyü də tarix oldu. Xalq əmindir ki, əsgərlərimiz işğal sonlandıracaq döyüşlərin də qəhrəmanı olacaqlar, torpaqlarımız düşmən iş-

ğalından azad ediləcək.

Bizim yaşadığımız olan oğlanlar hərbi xidmətdə oldular. Təxris edildikdən sonra rastlaşanda deyirdilər ki, döyüşlər başlayanda icazə versələr, biz də döyüşəcəyik, torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsində biz də iştirak edəcəyik. Əsgərlərimizlə çiyin-çiyinə qəhrəmanlarımızın, şəhidlərimizin döyüş yolunu davam etdirərək

döyüşəcəyik.

Təxris edilmiş əsgərlərimizin bu istəyi ordumuzun şəxsi heyətinin mənəvi-psixoloji hazırlığında əhəmiyyətli olduğuna, onların bu istəyinin əsgərlərimizin döyüş əzmini, qələbə ruhunu yüksəltməsinə zərəcə şübhəməz yoxdur. Ali Baş Komandanın döyüş əmri bu əzmi, bu ruhu daha da kükrədəcək.

Azərbaycan Ordusu güclüdür, qüdrətlidir, dünyanın ən güclü orduları sırasındadır.

Bütün əsgərlər bütün bacılarını qardaşıdır. Qardaşlarımız - Azərbaycan əsgərləri Ali Baş Komandanın döyüş əmrini qələbəylə tamamlayacaq. Həmin gün məmləkətimiz Böyük Qələbəni qazananlara alqışlar səsləndirəcək.

2016-cı ilin Aprel döyüşləri də tarixdir. Aprel zəfəri Azərbaycan Ordusunun qüdrətini təsdiqlədi. Düşmən də, onun işğalçılığına göz yumanlar da gördülər ki, Azərbaycan Ordusu torpaqlarını işğaldan azad etməyə qadirdir. Qadir olduğuna görə də işğalın axırına çıxacaq. Düşmən məğlubiyyətin acısını yaşayacaq, biz qələbənin sevincini yaşayacağıq.

Bir qaçqın ana demişdi: "Torpaqlarımız işğaldan azad ediləndə elə biləcəm ki, dünyaya təzədən gəlmişəm". Ordumuzun Böyük Qələbəsi bütün qaçqın analara, qaçqın atalara belə bir ovqat yaşadaçaq. Bu ovqatın eynini biz də yaşayacağıq. Həmin gün döyüşlərdən qələbə ilə dönənlərimizin yoluna çıxanların sırasında biz də olacağıq...

**Şəbnəm BEHBUDZADƏ,
Bakı şəhəri**

Ovqat

“Salam, Böyük Qələbə!” nidasının səslənəcəyi günün ərəfəsindəyik

2016-cı ilin Aprel döyüşlərində Azərbaycan Ordusunun bölmələri Ermənistanın növbəti təxribatının qarşısını qətiyyətlə aldı, əks-hücumla min hektarla ərazini düşməndən təmizlədi, Lələtəpə, Bayraqtəpə kimi strateji yüksəkliklər ordu hissələrimizin nəzarəti altına keçdi. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev bu qələbəni tarixi qələbə adlandırdı, onun hərbi dərslərlərə salınmasını tövsiyə etdi. Bu qələbə Azərbaycan əsgərinin döyüş əzmini də, qələbə ruhunu da yüksəltdi. Bu yüksəliş 2020-ci ilin iyul döyüşlərində də təsdiqləndi. Ali Baş Komandanın əmriylə başlayacaq döyüşlər torpaqlarımızın işğaldan tam azad edilməsi ilə nəticələnməkdir.

Son illərdə ordu quruculuğunda aparılan irimiqyaslı islahatlar, ordunun silahlanmasına ən müasir döyüş texnikalarının, uçuş aparatlarının daxil edilməsi, şəxsi heyətin texnikaları istismar xüsusiyyətlərini mükəmməl mənimsəməsi ordunun döyüş hazırlığını daha da yüksəltdi.

Azərbaycan Ordusunun yüksək döyüş və mənavi-psixoloji hazırlığı Ali

Baş Komandanın döyüş əmrini qələbə ilə tamamlamağa zəmanətdir. 2016-cı ilin Aprelində də, bu ilin iyulunda da əli silah tutanların əksəriyyətinin döyüşlər gedən əraziyə axışması ordu ilə ictimaiyyətin birliyinin təsdiqi idi və bu da ordumuzun gücü kimi yaşanıbmışdı. Həmin günlərdə hamı bir əmalın əsgəri idi: Azərbaycan Ordusu qalib gələcək! Bunun üçün xalq ordunun si-

rasındadır. Xalqın orduya bu səviyyədə dəstəyi sabahkı qələbələrə yüksək ovqat deməkdir.

İndi məmləkət boyunca yaşanan ovqat yaxın vaxtlarda yaşanılacaq ovqatın başlanğıcıdır. Bu gün ölkəmizdə təkcə 2016-cı ilin Aprel, 2020-ci ilin iyul döyüşlərinin qələbə sonluğunun ovqatı yaşanılmır, həm də yaxın vaxtlarda torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi

üçün başlayacaq döyüşlərin ovqatı da yaşanılır. Bu gün ordu sıralarından təxris olunanlar da, qazilər də, əsgər ataları da başlayacaq döyüşlərin ovqatını ömür bilir. Hamı ömür bildiyi ovqatın başlanğıcını dövlətə, dövlətçiliyə sədaqətlə yaşayır. Xalqın Azərbaycan əsgərinə inamı da bu ovqatla səsləşir. Bütün bacılar qardaşı hərbi xidmətdə olan bacıların sırasında. Onların düşüncələri bizim düşüncələrimizdir. Bu gün hamının düşüncəsi bütünlüklə Azərbaycan əsgərinin gücünə, qüdrətinə inamdır, Ali Baş Komandanın əmriylə döyüşəcək hərbi qulluqçularımıza vətəndaş xeyir-duasıdır, “Qələbəni mübarək!” sevincinin başlanğıcıdır, Azərbaycan əsgərinin atacağı son güllədən sonra səslənəcək “Salam, Böyük Qələbə!” nidasının yayılacağı razilərin göylərini bürüyəcək göyqurşağıdır.

Böyük Qələbə ərəfəsindəyik!

**Gülsürə HÜSEYNOVA,
Silahlı Qüvvələrin
Hərbi Akademiyası**

Redaksiyanın poçtundan

Bir ananın bir arzusu, bir istəyi

Masallı rayonunun Abasbəyli kəndində yaşayan Meysaba Aslanova Müdafiə Nazirliyinə məktub ünvanlayıb. Ordumuzun gücünə, qüdrətinə görə, özünün qeyd etdiyi kimi, minnətdarlıq məktubudur. Bu minnətdarlıq Ali Baş Komandanına, Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyinə, Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyətinə minnətdarlıqdır: *“Sizə bir ağbırçək ana kimi müraciət edirəm. Sizin təmsalınızda əsgərlərimizə müraciət edirəm. Mən ziyalyam. Azərbaycanda ordu quruculuğu haqqında mənim də geniş məlumatım var. 2016-cı ilin aprelinde, bu ilin iyulunda qazanılan qələbələr hamı kimi məni də qürurlandırdı. Hamı kimi mən də bir daha əmin oldum ki, siz Ali Baş Komandanın döyüş əmrini qələbə ilə başa çatdıracaqsınız. Torpaqlarımızı işğaldan azad edəcəksiniz.*

Mən şeir də yazıram. Qoy bu şeirim əsgər balalarını da oxusunlar. Əsgərlərimiz əmin olsunlar ki, qələbə gününə həsr edəcəyim şeiri qalib əsgərlərimizə özüm oxuyacam!”

Əsgər balalarıma

Üzündə qürur var, əlində silah,
Belə qoruyursan doğma Vətəni.
Sənə qardaş deyir əsgər bacısı,
Doğma oğlu bilir analar səni.

Dünya xalqımızı yaxşı tanıyır.
Bilir yaranışdan od oğlusan sən.
Düşməni qanında boğan igidsən,
Nəbisən, Cavadsan, Koroğlusan sən.

Yenilməz gücünə arxayınq biz,
Torpağı düşməndən al, igid əsgər!
Düşməne atdığı güllələr ilə
Qələbə himnini çal, igid əsgər!

**Meysaba ASLANOVA,
Masallı rayonu
Abasbəyli kəndi**

Var mənim

Mənim məmləkətim dünyamdır mənim,
Doğma ocağım var, elim var mənim.
Dünyanı sevgilə yaşada bilən,
Dastanlı, nağıllı dilim var mənim.

Əsgər qardaşıma bayraq əvəzi,
Göylərə qaldıran qolum var mənim.
Müstəqil dövlətin vətəndaşıyam,
Sabaha aparın yolum var mənim.

Doğmalığ olsun ki, ürək isinə,
Can qurban edirik dost nəfəsinə.
Gülüm-çiçəyim var dost gelişinə,
Yadı batırası selim var mənim.

İgid əsgərim

Səni tanımayan bacıların var.
Tanıyaq səni, igid əsgərim.
Ən xoşbəxt bacısı mənəm dünyanın,
Sən qoru Vətəni, igid əsgərim.

Sonu zəfər olar döyüş yolunun,
Dərələr keçərsən, dağlar aşarsan.
Yaralı torpağa mülhəm əvəzi
Sönmüş ocaqlara köz apararsan.

Günlərin birində Cıdır düzündə
Ocaqlar yanacaq, igid əsgərim.
Hazırsan, hazırsan döyüş əmrinə,
Zəfər qazanarsan, igid əsgərim.

Aydan ASLANLI

Hərbi texnikalar, silahlar

Özüyeriyən T-155 Yavuz artilleriya qurğusu

Hazırda Türkiyənin Quru Qoşunlarının tərkibində çoxlu sayda müxtəlif kalibrli toplarla silahlanmış özüyeriyən artilleriya qurğuları vardır.

Daha perspektivli haubitsa özüyeriyən artilleriya qurğuları Makina və Kimya Endüstrisi Kurumu korporasiyası (MKEK) və Aselsan şirkətinin əməkdaşlığı çərçivəsində hazırlanıb. Hər iki müəssisə artilleriya sistemlərinin hazırlanmasında və istehsalında böyük təcrübəyə malikdir. Burada hazırlanan yeni növü özüyeriyən artilleriya qurğusu T-155 Yavuz təyinatını alıb. Yavuz artilleriya qurğusunun ilk dəfə nümayişi Birləşmiş Ərəb Əmirliyinə keçirilən İDEX-2017 sergisində nümayiş etdirilib. Həmin ildə də müasir nümunənin nümayişi İDEF-2017 İstanbul

sərgisində keçirilib. Texnikaya olan əsas tələblər yüksək taktiki və strateji mobilliyi və istismarda sadəliyi əldə etməkdir. Yavuz özüyeriyən artilleriya qurğusu üçün MAN alman şirkətinin yüksək keçidliyə malik çoxlu, tamnaqilliyə yük avtomobilindən istifadə edilməsi nəzərdə tutulur. Qurğu 480 at gücündə dizel mühərriki ilə təchiz edilib. Mövcud şəxsi artilleriya qurğusuna sətərdə 90 kilometrə qədər hərəkət etməyə imkan verir və ehtiyat hərəkəti 600 kilometrə qədər təmin edir. Heyəti beş nəfərdən ibarətdir. Yeni haubitsada aktiv reaktiv döyüş sursatlarından da istifadə edilə bilər, hansı ki, 40 kilometrlik məsafədən nişangah atəşi açmağa imkan verir. Şəssidə müxtəlif təyinatlı aqreqatlar quraşdırılıb. Burada heyətin qorunması üçün kabinə, ikicərgəli oturmaqda da quraşdırılıb. Özüyeriyən qurğunun çəkisi 30 tondur. Kabinənin zireh dərəcəsi asılı olaraq

dəyişə bilər. Ekipaj və döyüşçüləri güllə və qəlpələrdən qorumaq üçün kabin yüngül zirehlə təchiz olunub. Qurğu piyada əleyhinə minalardan da qorunmağa qadirdir. Yavuz özüyeriyən artilleriya qurğusu kütləvi qırğın silahından qorunmaq üçün kollektiv mühafizə sistemi ilə təchiz edilib. Kabinəyə daxil olmaq üçün iki cüt bört qapıları quraşdırılıb. Heyətin düşüb-qalxması üçün kabinənin qabaq və arxa təkərlərinin qabaq his-

səsində ikicüt pilləkən yerləşdirilib. Korpusun müəyyən hissəsində döyüş sursatlarının saxlanması üçün yer ayrılıb. Artilleriya qurğusunun uzunluğu 10800 mm, eni 2600 mm, hündürlüyü 4100 mm, lüləsinin kalibri 52 mm, yol zolağı 400 mm, təkərlərinin sayı 6 ədəd, desantların sayı 5 nəfərdir. Əsas topunun döyüş dəsti 18 ədəddir.

**Hazırladı:
Svetlana YUSUBOVA,
"Azərbaycan Ordusu"**

Baş redaktor
polkovnik-leytenant
İlham BEHBUDOV

Telefonlar

Baş redaktor: (012) 510-71-97 (faks);
Baş redaktorun müavini: (012) 510-64-27;
Məsul katib: (012) 510-71-98;
Məktublar şöbəsi: (012) 510-64-28.

Ünvanımız

Bakı şəhəri, akademik
Şəfaət Mehdiyev küçəsi 144,
“Qızıl Şərq” hərbi şəhərciyi

Növbətçi

baş leytenant
Orxan HÜSEYNLI

Qəzetin hesabı

Nərimanov Rayon Xəzinədarlığı
Kod: 200189
VÖEN: 1500428611

Qəzet həftədə iki dəfə (III-VI günlər) nəşr olunur.
“Azərbaycan Ordusu” qəzeti kompüter mərkəzində
səhifələndirilib. “Hərbi nəşriyyat”ın mətbəəsində hazırlanan
diapozitivlərdən çap olunur. Əlyazmalara rəy verilmir,
təqdim edilən yazılar müəllifə qaytarılır.
Qəzeti mod.gov.az saytıdan oxuya bilərsiniz.

Lisensiyaya № 361
Sifariş № 541
Nüsxə 3960